

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

**אכיפת תקנות רישוי עסקים (התקן מד-
רעש באולם שמחות ובגן אירועים),
התשס"ו-2006**

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: אורי טל

אישור: שמוליק חזקיה, ראש צוות בכיר

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

ז' בחשוון תשס"ט

25 באוקטובר 2009

תוכן העניינים

1	תמצית
2	1. הרעש באולמי שמחות ובגני אירועים כמפגע סביבתי
3	2. החקיקה בנושא התקן מד-רעש באולמי שמחות ובגני אירועים
4	3. אולמי שמחות וגני אירועים ומצב רישוי העסקים בתחום זה
5	4. נתונים על אולמי שמחות וגני אירועים שיש להם התקן מד-רעש
6	5. אכיפת תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006
6	5.1. אכיפה מטעם השלטון המקומי
19	5.2. המשרד להגנת הסביבה
21	5.3. כתבי-אישום שהוגשו בעניין התקן מד-רעש באולמי שמחות ובגני אירועים
22	6. סיור באולמי שמחות בירושלים
22	7. סיור ראש אגף קרינה ורעש באולמי שמחות וגני אירועים בבני-ברק
23	8. נקודות לדיון
23	8.1. זהות גורם האכיפה
24	8.2. מעמד המשרד להגנת הסביבה
25	8.3. הקשר בין קיומו של רשיון עסק להתקנתו של מד-רעש
25	8.4. הטלת החובה על בעלי אולמי השמחות וגני האירועים
25	8.5. אכיפת התקנות על עסקים שאינם אולמות וגני אירועים או על עסקים שאין להם רשיון עסק
26	8.6. קביעת מגבלת רעש אחידה של 85 דציבלים
26	8.7. שיבוש פעולתו של מד-הרעש
27	8.8. בדיקת מד-הרעש בזמן אמת – מדידת עוצמת הרעש בזמן אירוע
28	נספח מס' 1 – סקירה פרלמנטרית
30	נספח מס' 2 – שאלון ליחידות הסביבתיות ולאגודי ערים לאיכות סביבה
32	נספח מס' 3 – רישוי עסקים בישראל בדגש באולמי שמחות ובגני אירועים

32	הסבר על רישוי עסקים בישראל
32	1. הסנקציות שבידי הרשויות המקומיות
33	2. הקשר בין רישוי עסקים לתכנון ובנייה
33	3. בעיות בתחום רישוי העסקים בישראל
34	3.1 עסקים ללא רשיון עסק
34	4. רפורמה ברישוי העסקים בישראל
36	נספח מס' 4 – צילומים של מכשיר הגבלת עוצמת הרעש באולמי שמחות
39	מקורות

תמצית

מסמך זה נכתב לבקשת ועדת הפנים והגנת הסביבה ומטרתו לבחון את אכיפת תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006.

באוקטובר 2006 נכנסו לתוקפן תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006. התקנות קובעות כי עוצמת הרעש המרבית במקומות הישיבה של הנוכחים באירוע לא תהיה גבוהה מ-85 דציבלים. להבטחת עמידה במגבלת הרעש נקבעה בתקנות חובת שימוש במד-רעש. אם יש חריגה מ-85 דציבלים תהבהב נורת אזהרה למשך 30 שניות ואחריה ינותק זרם החשמל למערכת ההגברה למשך 30 שניות. נוסף על כך, באולמי שמחות ובגני אירועים יוצב שלט להבהרה כי במקום מופעלת מערכת להגבלת עוצמת הרעש.

בישראל כ-600 אולמי שמחות וגני אירועים וברובם, כנראה, מותקן מד-רעש. עם זאת, אין משמעות הדבר שברוב אולמי השמחות וגני האירועים מד-הרעש פועל כנדרש. לעתים קרובות פעולתו של מד-הרעש משובשת והרעש באולם השמחות חורג ממגבלת 85 הדציבלים. גורמים רבים שאתם דיברנו הביעו את מורת רוחם בעניין זה וטענו שהגורמים הפועלים בשטח אינם מצייתים לתקנות המחייבות התקן מד-רעש, שלא קשה "לעקוף" את פעולתו גם אם הוא מותקן – כלומר לחבר את מערכת ההגברה לחשמל שלא דרך מד-הרעש – ושהתקנות אינן נאכפות בהחלטיות. גורמים נוספים ביקרו את התקנות עצמן ואת הוראותיהן. למעשה, במהלך העבודה על המסמך, הרוב המוחלט של הגורמים שדיברנו אתם הביע מורת רוח מהמשך קיומו של הרעש באירועים הנערכים באולמי שמחות ובגני אירועים.

כיום אוכפים גורמים אחדים את ההוראה להתקין מד-רעש. אשר לאכיפה בשלטון המקומי, ככלל, לרשויות המקומיות אין עובדים מקצועיים שיבדקו את תקינות מד-הרעש ושימדדו את עוצמת הרעש, מלבד עובדי היחידות הסביבתיות. יש הבדלים ניכרים בין היחידות הסביבתיות בעניין אכיפת התקנות. יש יחידות סביבתיות שבודקות אולמות בעקבות תלונות ויש שיוזמות בדיקה בעצמן; יש שבודקות אם הותקן מד-רעש ואם פעולתו תקינה ואף מודדות את עוצמת הרעש במקום, ויש יחידות סביבתיות שבודקות פחות מזה. היחידה הסביבתית תל-אביב, למשל, דיווחה לנו על פעילות אכיפה נמרצת ורצינית בנושא. ייתכן כי מקור ההבדלים הגדולים בין היחידות הוא בעובדה שתחום הפעילות, האחריות והסמכויות של היחידות הסביבתיות אינם מוסדרים בחקיקה.

יתרה מזאת, רוב העובדים בשלטון המקומי דיווחו כי הם עובדים בשעות היום בלבד, בעוד שרוב אירועי השמחות מתרחשים בשעות הערב והלילה. עם זאת יצוין כי אכיפה בשעות הערב והלילה עלולה להיתקל בקשיים מאחר שהחקיקה מפריעה למוזמנים ולהתנהלות האירוע.

אשר לאכיפה על-ידי המשרד להגנת הסביבה, מאחר שלדעת המשרד להגנת הסביבה הרשויות המקומיות לא פעלו די לאכיפת הנושא, החליט המשרד לסייע להן. עובדי המשרד ערכו כמה מאות ביקורים באולמי שמחות ובגני אירועים וברובם נמצא כי לא הותקן מד-רעש כהלכה, או שהוא לא הופעל כנדרש או שהוא לא הותקן כלל. במחוז תל-אביב נערכו גם עשרות מדידות רעש באולמי השמחות.

המשרד להגנת הסביבה חדל לפני כמה חודשים, לפי החלטת מנכ"ל המשרד הקודם, מלפעול בתחום אכיפת מגבלת הרעש באולמי שמחות וגני אירועים; לאחרונה הוא חזר לאכוף את הנושא. כלומר, האכיפה של המשרד להגנת הסביבה אינה מובטחת ותלויה בגורמים המחליטים על מדיניותו. מאחר שהנושא לא נאכף דיו, המשרד להגנת הסביבה מסייע באכיפה, אולם, כפי שמנכ"ל המשרד הקודם

החליט להפסיק את האכיפה, ייתכן שבעתיד יוחלט להפסיקה שנית. למעשה, אין גורם אחד ברמה הלאומית שתפקידו המוגדר והברור הוא לאכוף את התקנות או היבטים מסוימים שלהן.

השערה שהעלו כמה מהגורמים ששוחחנו עמם, שלפיה משום שמנגנון רישוי העסקים אינו פועל כנדרש, בישראל נושא מד-הרעש, שנכלל במנגנון זה, אינו יעיל, אינה מוכחת במסמך. הקשר בין קיומו של רישיון עסק להתקנתו של מד-רעש הוא לאו דווקא הדוק: קיבלנו נתונים על אולמי שמחות ללא רישיון עסק שמותקן בהם מד-רעש. ואולם מן הסתם, כלפי אולמות ללא רישיון אי-אפשר לנקוט סנקציה של ביטול רישיון בשל אי-התקנת מד-רעש.

במסמך זה מובאים בעיקר רקע על פעילותם של אולמי שמחות וגני אירועים ומצב הרעש בהם, מידע על אכיפת התקנות על-ידי גופי השלטון המקומי ועל-ידי המשרד להגנת הסביבה, התרשמות מסוירים שנערכו באולמי שמחות ונקודות לדיון.

1. הרעש באולמי שמחות ובגני אירועים כמפגע סביבתי

רעש – קול לא רצוי והפרעה סביבתית¹ – נקבע על-פי מדידת רמת הקול. לפי המשרד להגנת הסביבה, רמת קול של מעל ל-60 דציבלים מוגדרת רעש חזק ומפריע, ואילו רמת קול של מעל ל-80 דציבלים מוגדרת רעש מזיק ובלתי סביר.²

למפגע רעש כמה מאפיינים ייחודיים:

- השפעתו על בני-האדם אינה אחידה ומשתנה מאדם לאדם.³
- הנזק מחשיפה לרעש הוא נזק מצטבר ותוצאותיו אינן מיידיות.

הנזקים העיקריים העלולים להיגרם מרעש:

- פגיעה בגוף – הרעש גורם נזק לשמיעה, מעלה את לחץ הדם, משבש את קצב הלב, מגביר את זרימת האדרנלין, משבש את פעולת הכליות ומעייף.
- פגיעה בנפש – הרעש גורם לתחושת פחד, מעצבן, פוגע בכושר הריכוז ולא מאפשר מנוחה.⁴

יצוין כי רעשים רבים נחווים באופן סובייקטיבי כמטרד גם אם אין הם כרוכים בנזקים בריאותיים. אולם גם השפעתם של רעשים אלה חורגת לעתים מגדר "הפרעה".⁵

מטרת **תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים)**, התשס"ו-2006, היא להתמודד עם מפגע הרעש באולמי שמחות ובגני אירועים. לדברי פרופ' סטיליאן גלברג, ראש אגף קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, אפשר להשוות את הרעש באולמי שמחות ובגני אירועים לרעש במקומות

¹ לפי הגדרת המשרד להגנת הסביבה.

² טווח השמיעה של האדם הוא בין 10 ל-150 דציבלים. לדוגמה, עוצמת הקול של שיחה רגילה היא 60 דציבלים, ואילו הרעש הנגרם ממכונית תעשייתית הוא בעוצמה של 80 דציבלים.

³ יש בני אדם שרגישותם לרעש גבוהה, והחקיקה או התקנות אינן נותנות מענה על צורכיהם. ראו אתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה:

http://www.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Zone&enDispWho=&mekorot_raash&enZone=meniat_raash

⁴ אתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, "השפעות בריאותיות של רעש", www.sviva.gov.il, 28 בפברואר 2006.

⁵ שם.

עבודה. במקומות עבודה מותר לעובד להיות חשוף לרעש בעוצמה של 85 דציבלים במשך 8 שעות. מדובר בעובד בריא, העובר הדרכה מתאימה ובדיקות רפואיות, ועל-פי רוב יש לו אמצעי מיגון.⁶ לעומת זאת, לאולמי שמחות ולגני אירועים מגיע קהל רחב, לרבות תינוקות, זקנים וחולים והנזק הבריאותי שנגרם להם חמור יותר.⁷

2. החקיקה בנושא התקן מד-רעש באולמי שמחות ובגני אירועים

חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2002⁸

חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2002, התקבל בכנסת ב-19 בפברואר 2002.⁹ בתיקון זה לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, נקבע שלא יינתן רשיון עסק או היתר זמני לאולם שמחות או לגן אירועים, אלא אם כן הותקן בו מד-רעש, שאלה מטרותיו:

- מדידת עוצמת הרעש במקום;
 - התרעה על מפלס רעש הגבוה ממפלס הרעש שיקבע השר להגנת הסביבה בתקנות;
 - ניתוק זרם החשמל למערכת ההגברה לאחר פרק זמן של התרעה.
- לפי התיקון לחוק, השר להגנת הסביבה יקבע תקנות לעניין מד-הרעש ואופן התקנתו, מפלס הרעש שעליו יתריע ומשך ההתרעה, שאחריה ינותק זרם החשמל למערכת ההגברה, ועוד.¹⁰

תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגני אירועים), התשס"ו-2006

האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה גיבש במשך כשלוש שנים את התקנות הנדרשות ליישום החוק.¹¹ גיבוש התקנות נעשה בשיתוף גופים אלו: משרד הפנים, משרד התיירות, משרד הבריאות

⁶ ראו תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.

⁷ פרופ' סטיליאן גלברג, ראש אגף קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, שיחת טלפון, 1 באפריל 2009.

⁸ הגורמים המקצועיים בתחום הרעש שקלו כמה רעיונות להגבלת הרעש באולמי שמחות ובגני אירועים:

א. באמצעות חקיקה להגנה על העובדים באולמי השמחות ובגני האירועים – באולמות עובדים מלצרים, עובדי מטבח, סדרנים וכיוצא בזה. המחשבה היתה להגביל את עוצמת הרעש במקומות שבהם הם עובדים. ואולם על-פי רוב העובדים באולמי שמחות ובגני אירועים אינם עובדים קבועים. לפיכך, קשה למשל להדריך עובדים אלו בעניין הרעש וההגנה ממנו כנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.

ב. באמצעות החוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961 – המחשבה היתה להגדיר את עוצמת הרעש באולמי שמחות ובגני אירועים כך שעוצמה גבוהה יותר תוגדר רעש בלתי-סביר. ואולם סמכות המשרד להגנת הסביבה היא ברשות הרבים, כלומר, מחוץ לאולמי שמחות ובגני אירועים ולא בתוכם. נוסף על כך, הקהל באולמי השמחות ובגני האירועים מגיע מרצונו לאירועים, אף-על-פי שמדיוני ועדת הפנים והגנת הסביבה אפשר היה להבין שחלק מהקהל אכן סובל מהרעש ומגיע למקום בשל לחץ חברתי ומשפחתי והוא למעשה "קהל שבווי".

ג. באמצעות חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, כפי שמורחב בגוף המסמך.

⁹ הצעת החוק המקורית: הצעת חוק איסור רעש באולמות, התש"ס-2000 (פ/1245), של חה"כ יובל שטייניץ ואחרים, הונחה על שולחן הכנסת ב-17 בינואר 2000. ב-22 בינואר 2002 אישרה ועדת הפנים והגנת הסביבה את הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2001.

¹⁰ נוסף על כך, בתיקון מס' 18 לחוק נקבע כי השר להגנת הסביבה רשאי לקבוע גם הוראות בנושא לסוגים שונים של אולמי שמחות ובגני אירועים שהתנאים בהם עשויים להשפיע על עוצמת הרעש.

¹¹ ב-14 ביולי 2004 הגיש חה"כ איתן כבל שאילתא (מס' 1844) לשרה לאיכות הסביבה ובה שאל, בין השאר, מתי יאושרו התקנות ומדוע עוכבו עד כה. בדומה לכך, ב-21 ביוני 2006 הגישה חה"כ אורית נוקד שאילתא (מס' 166) לשר להגנת הסביבה, ובה שאלה מדוע טרם חתם על התקנות וכיצד יקודם נושא זה.

ומשרד הפנים, מרכז השלטון המקומי ונציגי יחידות סביבתיות ברשויות המקומיות, התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים והתאחדות התקליטנים.¹²

באוקטובר 2006 נכנסו לתוקפן **תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006**.¹³ התקנות קובעות כי עוצמת הרעש המרבית במקומות הישיבה של הנוכחים באירוע לא תהיה גבוהה מ-85 דציבלים.¹⁴ להבטחת עמידה במגבלת הרעש קובעות התקנות חובת שימוש במד-רעש. אם יש חריגה מ-85 דציבלים¹⁵ תהבהב נורת אזהרה למשך 30 שניות ואחרי כן ינותק זרם החשמל למערכת ההגברה למשך 30 שניות. יצוין כי אין בתקנות הגבלה על עוצמת הרעש ברחבת הריקודים אלא רק במקומות הישיבה של הקהל. נוסף על כך, באולמי שמחות ובגני אירועים יוצב שלט, במקום קריא ונראה לעין, שיובהר בו כי במקום מופעלת מערכת להגבלת עוצמת הרעש.

3. אולמי שמחות וגני אירועים ומצב רישוי העסקים בתחום זה

לדברי מר יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים, יש בישראל כ-600 אולמי שמחות וגני אירועים.¹⁶ לדבריו, לאולמי שמחות יש בדרך כלל רשיון עסק;¹⁷ בעיות בתחום הרישוי שכיחות יותר בגני האירועים.

על-פי נתוני חברת "דפי זהב" יש 773 בתי-עסק בקטגוריה של אולמות וגני אירועים.¹⁸ לפי נתוני חברת "אינדקס" יש 789 אולמות וגני אירועים בישראל.¹⁹ ייתכן כי נתונים אלו כוללים הן אולמי שמחות וגני אירועים והן בתי-מלון, מסעדות ומקומות נוספים, שמעוניינים להיות מוצגים כעסקים שמתקיימים בהם אירועים.

לדברי גב' מרגרטה רוגינסקי, סגנית ראש האגף למניעת רעש וקרינה במשרד להגנת הסביבה, לאגף היתה רשימה של יותר מ-700 אולמות וגני אירועים, והם מודעים לכך שאולמות וגני אירועים נפתחים ונסגרים מעת לעת. בשל הדינמיות של הרשימה, הועלתה לאחרונה האפשרות לערוך רשימה חדשה של אולמות וגני אירועים.²⁰

¹² "מקורות רעש", באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, www.sviva.gov.il, 10 בנובמבר 2006.

¹³ ב-14 ביוני 2006 אישרה ועדת הפנים והגנת הסביבה את תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006.

¹⁴ בהגדרות המשרד להגנת הסביבה, נקבע שרעש של מעל 80 דציבלים הוא מזיק ובלתי סביר. רמת קול של 75 דציבלים מאפשרת לקיים שיחה רגילה כשהדוברים מצויים במרחק חצי מטר זה מזה. רמת קול של 85 דציבלים מאפשרת לקיים שיחה רגילה כששני הדוברים סמוכים זה לזה.

¹⁵ בממוצע ל-10 שניות.

¹⁶ יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי האולמות וגני אירועים בישראל, פקס, 2 באפריל 2009. על-פי נתונים מ-6 בנובמבר 2005 היו בישראל כ-600 אולמי שמחות וגני אירועים: 380 אולמות ו-228 גני אירועים; המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, מחקר בנושא רישוי עסקים, מאי 2007, עמ' 200–201. על-פי נתונים מנובמבר 2006 היו בארץ כ-718 אולמי שמחות וגני אירועים, ולכ-16 מהם היה התקן מד רעש כנדרש; חדשות המשרד להגנת הסביבה, www.sviva.gov.il, 8 בנובמבר 2006.

¹⁷ רשיון עסק או היתר זמני.

¹⁸ נתון זה מופיע הן באתר האינטרנט www.d.co.il והן במאגרי המחשב, שנבדקו לבקשתנו ב-5 במאי 2009. בבדיקה זו נופו בתי-העסק הכפולים והתוצאה היתה זהה. לדברי נציגת מחלקת "שיווק זהב" בחברה, השיוך לקטגוריית אולמות וגני אירועים נעשה על-פי לבקשתו של בית-העסק.

¹⁹ באתר האינטרנט של חברת "אינדקס" אפשר למצוא רשימה של 891 אולמות וגני אירועים. אולם בשיחת טלפון עם נציג החברה נמסר לנו כי הנתון המעודכן הוא 789. נוסף על כך, למרות מאמצי החברה להימנע מכפילויות, לעתים אולם או גן אירועים נסגר ונפתח שוב בשם שונה, ואז נוצרות כפילויות אחדות.

²⁰ מרגרטה רוגינסקי, סגנית ראש האגף למניעת רעש וקרינה במשרד להגנת הסביבה, שיחת טלפון, 7 במאי 2009.

היחידה הארצית לפיקוח על הבנייה במשרד הפנים פרסמה רשימה של 109 גני אירועים ללא רשיון עסק. לדברי מנהל היחידה, מר אברהם דותן, אין ברשותו נתונים על אולמי שמחות.²¹

על-פי הנתונים האחרונים שבידי משרד הפנים, בשנת 2006 היו בישראל כ-121,000 עסקים הטעונים רישוי. כ-36% מהם פעלו ללא רשיון עסק תקף. התמקדות בעסקים טעוני רישוי בתחום שנקרא "עינוג ציבורי" – הקטגוריה של אולמי שמחות וגני אירועים – מעלה כי כ-41% מעסקי "עינוג ציבורי" בארץ פעלו ללא רשיון עסק תקף. חלוקה לפי סוג הרשות המקומית מעולה כי 44% מעסקי "עינוג ציבורי" בעיריות פעלו ללא רשיון, 40% מעסקים אלו במועצות מקומיות פעלו ללא רשיון, ו-39% מהם במועצות אזוריות פעלו ללא רשיון.²² כאמור, אלו נתונים על כל העסקים בקטגוריית "עינוג ציבורי", ואי-אפשר ללמוד מהם במדויק על שיעור אולמי השמחות וגני האירועים שפועלים ללא רשיון.²³

להסבר על רישוי עסקים ראו נספח מס' 1.

בתי-מלון ומסעדות

כ-300 בתי-מלון רשומים בישראל. לגדולים שבהם יש אולמות שנערכים בהם אירועים, למשל כנסים או חתונות. לאולמות אלה יש רשיון עסק נפרד, והם אינם כלולים ברשיון העסק של המלון, אף אם עובדי המלונות מפעילים אותם ישירות ולא באמצעות זכיון.²⁴ אף-על-פי שיש בבתי-המלון אולמי שמחות, הם אינם חברים בהתאחדות בעלי אולמות וגני אירועים בישראל.²⁵

אין נתונים מדויקים על מספר בתי-המלון שיש בהם אולמות שחייבים בהתקן מד-רעש.

יש לציין שאפשר לערוך אירועים ושמחות במקומות אחרים, בעיקר במסעדות ובמועדונים, אך נראה כי אלו אינם מוגדרים אולמות או גני אירועים ולכן אינם חייבים בהתקנת מד-רעש.

4. נתונים על אולמי שמחות וגני אירועים שיש להם התקן מד-רעש

אין נתונים מדויקים על שיעור אולמי השמחות וגני האירועים שיש להם התקן מד-רעש. להלן יובאו הערכות שונות.

המשרד להגנת הסביבה שלח לנו נתונים על אולמי שמחות וגני אירועים, תוך ציון אם הותקן בהם התקן מד-הרעש ותאריך עריכת הבדיקה. הבדיקות נערכו במשך זמן רב יחסית, ובעלי אולמי שמחות וגני אירועים שלא התקינו התקן מד-רעש נדרשו לעשות כן.²⁶ לדעתנו, נתוני המשרד להגנת הסביבה חשובים משום שהם מלמדים לא רק על מספר האולמות שהתקינו מד-רעש אלא גם על היקף האכיפה שנעשתה במשרד בנושא.

²¹ "גני אירועים הפועלים ללא רשיון עסק/ היתר בנייה ושימוש", באתר האינטרנט של משרד הפנים, www.moin.gov.il, מעודכן ל-15 במרס 2009. יצוין כי לדברי פרופ' סטיליאן גלברג, מנהל אגף קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, למעשה לגני אירועים ללא היתר בנייה יש בדרך-כלל התקן מד-רעש.

²² על-פי דיווחי הרשויות המקומיות עצמן.

²³ אתר האינטרנט של משרד הפנים, www.moin.gov.il, וכן אשר גרנר, מנהל אגף רישוי עסקים ואתרי רחצה במשרד הפנים, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.

²⁴ בדומה לכך, לבריכה, לחדר כושר, למסעדות חיצוניות וכו' יש רשיון עסק נפרד מרשיון העסק של המלון.

²⁵ פנינה בן-דוד, יועצת כלכלית להתאחדות המלונות בישראל, שיחת טלפון, 2 ביוני 2009.

²⁶ סביר להניח כי מאז עריכת הבדיקות ושליחת ההתראות הותקנו התקני מד-רעש רבים, והנתונים שנמסרו לנו אינם עדכניים.

להערכת מר יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים, ל-85% מהאולמות יש כיום התקן מד-רעש.²⁷ גם להערכת פרופ' סטיליאן גלברג, ראש אגף קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, זהו שיעור אולמי השמחות וגני האירועים בארץ שיש להם התקן מד-רעש.²⁸

לדברי מר משה בן-ישי, יו"ר איגוד תקליטני ישראל, הערכות המשרד להגנת הסביבה והתאחדות בעלי אולמות וגני אירועים גבוהות מדי.²⁹

5. אכיפת תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-

2006

5.1. אכיפה מטעם השלטון המקומי

הרשויות המקומיות

כאמור, חובת התקן מד-הרעש חוקה בחוק רישוי עסקים, שבאמצעותו הרשות המקומית מציבה דרישות למי שמעוניין לפתוח עסק, כתנאי לקבלת הרשיון. **למשרד הפנים, המפקח על פעילות של הרשויות המקומיות, אין מערך בקרה על פעילות הרשויות המקומיות בתחום רישוי העסקים.**³⁰

הרשות המקומית מבקשת לקבל אישור ממתקין מד-הרעש באולם או בגן אירועים לשם מתן רשיון עסק. לדברי מר אשר גרנר, מנהל אגף רישוי עסקים ואתרי רחצה במשרד הפנים, לרשויות המקומיות, ככלל, אין עובדים מקצועיים שימדדו את עוצמת הרעש באולמי שמחות מלבד עובדי היחידות הסביבתיות, המונחים מקצועית על-ידי המשרד להגנת הסביבה.³¹

יחידות סביבתיות ואיגודי ערים לאיכות סביבה

יחידות סביבתיות ואיגודי ערים לאיכות סביבה הם ארגונים העוסקים בנושאים סביבתיים ברמת השלטון המקומי. ארגונים אלו שייכים לרשויות המקומיות שבהן הם פועלים ומהן עיקר תקציבם. כמו כן, היחידות נתמכות באופן חלקי על-ידי המשרד להגנת הסביבה ומקבלות ממנו הנחיה מקצועית.³² המשרד להגנת הסביבה סייע ליחידות סביבתיות בקניית ציוד למדידת רעש ובעריכת שתי השתלמויות מקצועיות בנושא.³³

מאחר שהיחידות הסביבתיות ואיגודי הערים לאיכות סביבה שונים אלה מאלה באופי פעילותם, פורום היחידות הסביבתיות ואיגודי הערים לאיכות הסביבה – גוף לא פורמלי המאגד את מנהלי היחידות הסביבתיות ואיגודי הערים לאיכות סביבה בישראל למטרות מקצועיות ומינהליות – אינו עוסק בנושא

²⁷ יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים, שיחת טלפון, 30 במרס 2009. לדבריו, בגני אירועים עם גג פתוח יש בעיה להתקין את מד-הרעש, אולם כיום כמעט אין גני אירועים עם גג כזה.

²⁸ כאמור, לדברי פרופ' גלברג, למעשה לגני אירועים ללא היתר בנייה ורשיון עסק, יש בדרך כלל התקן מד-רעש.

²⁹ משה בן-ישי, יו"ר איגוד תקליטני ישראל, שיחת טלפון, 5 במאי 2009.

³⁰ אשר גרנר, מנהל אגף רישוי עסקים ואתרי רחצה במשרד הפנים, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.

³¹ אשר גרנר, מנהל אגף רישוי עסקים ואתרי רחצה במשרד הפנים, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.

³² אתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה,

http://www.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Zone&enDispWho=yehidot_igudim&enZone=yehidot_igudim, תאריך עדכון: 26 במרס 2009.

³³ יצחק בן-דוד, סמנכ"ל אכיפה במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 17 במאי 2009.

התקן מד-הרעש באולמי שמחות וגני אירועים, ואין ברשותו נתונים על האכיפה בנושא.³⁴ לפיכך, פנינו ליחידות הסביבתיות ולאגודי הערים לאיכות סביבה וביקשנו מהם את הנתונים.³⁵

להלן פירוט התשובות שהתקבלו מגופים רלוונטיים ברשויות המקומיות, ביחידות הסביבתיות ובאגודי ערים לאיכות סביבה:

1. תל-אביב-יפו

- הרשות לאיכות הסביבה (היחידה הסביבתית של עיריית תל-אביב-יפו) היא הנותנת אישורים לרשיונות עסק לעניין מד-הרעש. האכיפה בנושא מתבצעת בעירייה רק על-ידי מפקחי הרשות לאיכות הסביבה.
- האכיפה נעשית באופן יזום וכוללת ביקורות שוטפות, שבהן נבדקות התקנתו ופעולתו התקינה של מד-הרעש ונמדדת עוצמת הרעש. כמו כן, העסק נדרש לדווח לרשות לאיכות הסביבה מדי פעם בפעם על תקינות המכשיר וכיולו ועל עריכת מדידות רעש.
- האכיפה נעשית גם בשעות הערב והלילה ובסופי שבוע, על-פי הצורך.
- 27 אולמי שמחות בתל-אביב-יפו חייבים בהתקן מד-רעש. מהם, לשישה עסקים בוטל או לא חודש רשיון העסק בהמלצת הרשות לאיכות הסביבה. לשאלתנו אם הוצאו צווי סגירה מינהליים³⁶ לאולמי שמחות, נכתב כי לא היה צורך בצווים מפני ש-21 מ-27 אולמי השמחות נענו לדרישות הרשות לאיכות סביבה וביצעו הנדרש מהם. כנגד ששת האולמות האחרים יתנהל או מתנהל הליך תביעה בבית-המשפט בגין ניהול עסק ללא רשיון. מר בלסנהיים, מנהל הרשות לאיכות הסביבה, ציין כי אין כל מניעה מבחינתו לפעול להוצאת צו סגירה מינהלי לאולם שמחות, שייחתם בידי ראש העיר.³⁷
- לפי הרשות לאיכות הסביבה של תל-אביב, מומלץ לקבוע בחוק דרישה מהעסק להתקין מערכת ניטור והקלטה קבועה ורצופה, שתאפשר ביקורות ומעקב שלא בזמן אמת וכן כניסה למערכת באמצעות האינטרנט. לדבריהם, בזמן אירוע אי-אפשר לבדוק כראוי את פעילות המכשיר, כיוון שהבדיקה מפריעה לאירוע.³⁸

2. חולון

- בחולון פועלים שלושה אולמי שמחות: אולם אחד פועל ללא רשיון עסק ומצוי בהליך משפטי זה זמן רב בשל כך. הסיבה לכך היא העדר אישורים מטעם גורמי רישוי רבים, ובהם המשרד להגנת הסביבה. עם זאת, באולם זה מותקן מד-רעש. האולם השני מצוי בהליך של הסדרת רשיון העסק.

³⁴ יצחק (איצ'ה) מאיר, מנכ"ל אגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון ויו"ר פורום היחידות הסביבתיות ואגודי הערים לאיכות סביבה, שיחת טלפון, 6 באפריל 2009.

³⁵ המכתב ששלחנו מובא בנספח מס' 1.

³⁶ להסבר על צו סגירה מינהלי ראו פרק 1.1 בנספח 3.

³⁷ הנתונים על 27 אולמי השמחות נכונים ל-7 ביוני 2009.

³⁸ משה בלסנהיים, מנהל הרשות לאיכות סביבה בעיריית תל-אביב-יפו, מכתבים, 7 במאי ו-15 ביוני 2009.

באולם זה לא מותקן מד-רעש אם כי החלה התקדמות בתהליך התקנתו. לאולם השלישי רשיון עסק ומותקן בו מד-רעש.

- פעילות הבקרה והאכיפה של הרשות המקומית כוללת בדיקת המפרט הטכני של התקן מד-הרעש, בדיקת התקנתו, בדיקת ביצוע כיוול ובדיקת תוצאות מדידת הרעש. הפעילות נעשית על-ידי עובדת היחידה הסביבתית ועובדי מחלקת רישוי עסקים במסגרת הליך לצורך מתן רשיון עסק לאולם השמחות, או חידושו.

- פעילות האכיפה נעשית בשעות היום בלבד.³⁹

3. באר-שבע

- לפי אגף רישוי עסקים בעירייה, ב-12 אולמי שמחות בבאר-שבע (רוב אולמי השמחות בעיר) מותקן מד-רעש.

- מד-הרעש הוא תנאי לרשיון עסק. היחידה מטפלת בתלונות של תושבים.

- האכיפה נעשית בשיתוף פעולה עם המשטרה. חלק ממפקחי העירייה עובדים גם בשעות הערב והלילה.

- עד כה לא נערכו שימועים⁴⁰ לבעלי אולמי שמחות בשל אי-התקנת מד-רעש, לא בוטל רשיון עסק, לא הוצאו צווי סגירה מינהליים ולא הוגש כתב-אישום בשל כך.

- פעם בשנה נערכת ביקורת באולמות. נבדקות בה התקנה ופעולה תקינה של מד-הרעש ונמדדת עוצמת רעש.⁴¹

4. פתח-תקווה

- על-פי נתונים מ-20 במאי 2009, יש בפתח-תקווה 18 עסקים מסוג אולמי שמחות או גני אירועים. לשישה מהם יש רשיון עסק, עשרה הגישו בקשה לרשיון עסק שנדחתה, ושני אולמות טרם הגישו בקשה לרשיון עסק. לאולמי השמחות ולגני האירועים שיש להם רשיון עסק יש התקן מד-רעש.

- האכיפה נעשית על-ידי האגף לאיכות סביבה בשיתוף אגף רישוי עסקים בעירייה, והיא מתמקדת בדרישה להתקנת מד-הרעש כתנאי לקבלת רשיון עסק. ללא התקן מד-הרעש לא ניתן רשיון עסק. עם פרסום התקנות הנדונות, נשלחה לכל אולמי השמחות בעיר דרישה להתקנת מד-רעש.

- במהלך בדיקת עמידה בתנאים של האגף לאיכות הסביבה נערכו ביקורות של מפקחת איכות הסביבה בכל אולמי השמחות בעיר. בביקורות נבדק אם יש לאולם דוח התקנה וכיוול מטעם מתקין מד-הרעש. כלומר, לא נערכות מדידות רעש מטעם המפקחת. בחלק מהאולמות נבדקה תקינותו של

³⁹ חנה הרצמן, מנכ"לית עיריית חולון, מכתב, 18 ביוני 2009.

⁴⁰ להסבר ראו נספח 3.

⁴¹ קרן לוי, רכזת חינוך סביבתית, היחידה לאיכות הסביבה בעיריית באר-שבע, מכתב, 10 במאי 2009. וכן מלכה גל, מנהלת אגף רישוי עסקים בעיריית באר-שבע, מכתב, 16 ביוני 2009.

מד-הרעש על-ידי האקוסטיקאית של האגף. עובדת זו מועסקת במשרה חלקית ואינה עובדת בשעות הערב והלילה.

- עד כה נתנה עיריית פתח-תקווה שבע התראות לבעלי אולמי שמחות או גני אירועים.
- מהעירייה נמסר כי לפקחי האגף לרישוי עסקים יש קושי לבדוק את תקינות מד-הרעש בשל מורכבות הבדיקה.⁴²

5. חיפה

- לשם מתן רשיון עסק חדש או חידוש רשיון לעסק קיים, על אולם שמחות להמציא אישור ממתקין מוסמך על התקנת מד-רעש ועל תקינותו. המערכת הממוחשבת אינה מאפשרת מתן רשיון עסק אם לא הגיע לרשות המקומית אישור על התקן מד-רעש.⁴³
- למעשה, היחידה בודקת אם הומצא אישור על התקן מד-רעש אם לא, ולא אם יש במקום מד-רעש או אם הוא פועל כנדרש. לדברי ממונה רישוי עסקים, אם יתקבלו תלונות ממשותתפים באירוע כלשהו על רעש באולם שמחות, הוא יפנה את התלונה לאיגוד הערים לאיכות סביבה או למשרד להגנת הסביבה.⁴⁴

6. רחובות

- ברחובות פועלים שני אולמי שמחות עם רשיון עסק ובשניהם מותקן מד-רעש. שאר האולמות נמצאים בתהליך של קבלת רשיון עסק.⁴⁵
- לפי העירייה, בעיקרון, הגוף המפעיל פיקוח בנושא התקן מד-רעש באולמי שמחות ברחובות הוא איגוד ערים לאיכות סביבה. פקחי העירייה אינם אוכפים נושא זה כלל.⁴⁶
- כתנאי לקבלת רשיון עסק לאולם שמחות, העירייה דורשת הצגת אישור של איגוד ערים לאיכות סביבה דרום יהודה. לפי העירייה, אישור כזה ניתן גם לאחר בדיקת התקנת מד-רעש, בין שאר הבדיקות.⁴⁷

⁴² אהוד שטיין, מנהל האגף לאיכות הסביבה בעיריית פתח-תקווה, מכתב, 14 ביולי 2009.

⁴³ עו"ד מיכל שטיינברג, השירות המשפטי בעיריית חיפה, מכתב, 2 ביולי 2009; וכן דוד כהן, ממונה רישוי עסקים, מינהל הנדסה בעיריית חיפה, שיחת טלפון, 1 ביוני 2009.

⁴⁴ דוד כהן, ממונה רישוי עסקים, מינהל הנדסה בעיריית חיפה, שיחת טלפון, 1 ביוני 2009.

⁴⁵ יצוין כי תהליך הוצאתו של רשיון עסק עשוי להימשך שנים.

⁴⁶ ראו להלן פירוט לגבי איגוד ערים דרום יהודה.

⁴⁷ גלית אנגל, עוזרת למנכ"ל עיריית רחובות, מכתב, 8 ביוני 2009.

להלן טבלה המסכמת את תשובות שאר היחידות הסביבתיות ברשויות המקומיות שהשיבו על פנייתנו:

<u>שם היחידה הסביבתית</u>	<u>האם יש אכיפה? האם היא יזומה או ננקטת בעקבות תלונות?</u>	<u>מה בדיוק נבדק בביקורות?</u>	<u>האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?</u>	<u>תוצאות האכיפה</u>	<u>האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?</u>	<u>בעיות עיקריות</u>
הרי נצרת ⁴⁸	אין אכיפה	ביפיע יש שני אולמות ובכפר-כנא יש שני אולמות. בשאר יישובי היחידה אין אולמות או גני אירועים. לא התקבלו תלונות בנושא, לא נערכו בדיקות רעש, לא נשלחו התראות ולא הוגשו דיווחים לרשויות המקומיות לשם ביטול רשיון עסק.				
רמת-נגב ⁴⁹	אין אכיפה					
נגב מזרחי ⁵⁰	אין אכיפה	בתחום היחידה אין אולמות אירועים.				
פסגות הגליל – פקיעין ⁵¹	אין אכיפה	בתחום היחידה אין אולמות וגני אירועים.				
שורק ⁵²	יש אכיפה יזומה. נערכו 10 בדיקות באולמות ובגני אירועים.	--	לא.	לא ברור.		
הר הכרמל ⁵³	אין אכיפה. מתקבלות תלונות, אך הן לא מטופלות, בהעדר כלים מקצועיים – למשל, אין מכשיר למדידת רעש.					
	נשלחו התראות לבעלי עסקים, אולם אלו לא התקינו התקני מד-רעש עד היום. לא נערכו בדיקות באולמות, לא דווח לרשויות המקומיות על עסקים ולא ניתן סירוב למתן					

⁴⁸ יחידה סביבתית אזורית הרי נצרת, מכתב, 5 במאי 2009.

⁴⁹ הילה אקרמן, יחידה סביבתית אזורית רמת-נגב, מכתב, 7 באפריל 2009.

⁵⁰ איילה אברהמי-גובר, יחידה סביבתית אזורית נגב מזרחי, מכתב, 7 באפריל 2009.

⁵¹ סלמאן גדבאן, מנהל יחידה סביבתית אזורית פסגות הגליל – פקיעין, מכתב, 9 באפריל 2009.

⁵² יחידה אזורית לאיכות הסביבה שורק, מכתב, 27 באפריל 2009.

⁵³ סמיר אבו-פארס, מנהל יחידה סביבתית אזורית הר הכרמל, מכתב, 6 במאי 2009.

שם היחידה הסביבתית	האם יש אכיפה? האם היא יזומה או ננקטת בעקבות תלונות?	מה בדיוק נבדק בביקורות?	האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?	תוצאות האכיפה	האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?	בעיות עיקריות
				רשיון עסק. ברשויות המקומיות לא מוכנים לשלם תמורת קורס למדידת רעש ולא תמורת רכישת מכשירי מדידה. נטען שגם המשרד להגנת הסביבה לא אישר תקציב לרכישת המכשיר.		
טייבה-זמר ⁵⁴	היחידה הסביבתית הוקמה לאחרונה. מכשיר למדידת רעש נרכש זה לא מכבר. לאחר הדרכה מתאימה על-ידי טכנאי החברה, היחידה תחל בעריכת מדידות רעש.					
אילת – אילות ⁵⁵	נערכו בדיקות בכל אולמי השמחות בעת התקנת מד-רעש. כיום, בכל אולמי השמחות מותקנים מדי-רעש. האכיפה נעשית בעקבות תלונות בלבד, אך עד היום לא התקבלו תלונות.	נבדקות התקנה ופעולה תקינה ונמדדת עוצמת רעש. כל אולם שמחות נדרש להציג אישור התקנה. נבדק אם המערכת עומדת בדרישות.	--	עם החלת החוק נשלחו התראות לבעלי אולמי השמחות, וחדוש רשיון העסק הותנה בהתקנת המערכת.	האכיפה נעשית בשיתוף מחלקת רישוי עסקים בעיריית אילת.	--

⁵⁴ מוראד שיח' יוסף, יחידה סביבתית אזורית טייבה-זמר, מכתב, 7 במאי 2009.

⁵⁵ ציון לרדו, רכז תעשיות ורישוי עסקים, יחידה סביבתית אזורית לאיכות הסביבה אילת – חבל אילות, מכתב, 7 במאי 2009.

<u>שם היחידה הסביבתית</u>	<u>האם יש אכיפה? האם היא יזומה או ננקטת בעקבות תלונות?</u>	<u>מה בדיוק נבדק בביקורות?</u>	<u>האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?</u>	<u>תוצאות האכיפה</u>	<u>האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?</u>	<u>בעיות עיקריות</u>
בית שאן⁵⁶	נבדקות התקנה ופעולה תקינה ונמדדת עוצמת הרעש.	--	כן.	נערכו 2 בדיקות השנה.	--	--
אזורית נגב מערבי⁵⁷	בודקים על-פי תנאי הרשיון. האכיפה נעשית באופן יזום וגם לפי תלונות ציבור או בקשה של המשטרה. יש שיתוף פעולה עם מחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה.	נבדקות התקנה ופעולה תקינה ונמדדת עוצמת רעש.	כן.	נבדקו 8 אולמות וגני אירועים וניתנו 8 התראות לבעליהם, עם העתק לרשות המקומית הרלוונטית. עד כה היחידה לא ביקשה להגיש כתב-אישום. בעלי האולמות שיתפו פעולה	--	--

⁵⁶ אורן דרעי, מנהל יחידה סביבתית בית-שאן, מכתב, 7 במאי 2009.

⁵⁷ שחר יסינובסקי, מנהל יחידה סביבתית אזורית נגב מערבי, מכתב, 8 במאי 2009.

שם היחידה הסביבתית	האם יש אכיפה? האם היא יזומה או ננקטת בעקבות תלונות?	מה בדיוק נבדק בביקורות?	האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?	תוצאות האכיפה	האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?	בעיות עיקריות
				באטיות.		
ערבה תיכונה ⁵⁸	אין אכיפה	בתחום היחידה אין אולמות אירועים.				
אזורית גלבע-בית-שאן ⁵⁹	אין אכיפה	תלונות בנושא הן נדירות. כאשר מתקבלות תלונות, הן מועברות לטיפול מחוז צפון של המשרד להגנת הסביבה.				
ירושלים ⁶⁰	לפי העירייה, לא נעשה דבר בתחום מלבד קביעת תנאים ברשיון העסק של אולמי שמחות. האכיפה היא באחריות הפיקוח העירוני, בשיתוף המחלקה לאיכות הסביבה. הופנינו לרכזת מניעת רעש במחוז ירושלים של המשרד להגנת הסביבה לקבלת פרטים נוספים.					
בת-ים ⁶¹	יש אכיפה יזומה.	נבדקות התקנת מד-רעש ופעולתו התקינה, ונמדדת עוצמת הרעש.	כן.	ברשות המקומית התקבלו דיווחים על שלושה אולמות לשם ביטול רשיון העסק: באולם הראשון נערכו שלוש בדיקות ובעליו קיבל התראה. באולם השני ובאולם השלישי נערכו שתי בדיקות והבעלים של כל אחד מהאולמות קיבל שתי התראות.	בעלי אולמות התקינו את מדי-הרעש, אך נמנעים מלהפעילם בקביעות, בשל דרישת מוזמני האירוע. נדרשת אכיפה בשעות הלילה לפחות פעם בחודש.	
רעננה ⁶²	לשם טיפול	מדידת רעש נעשית במקרה תלונה ובהשתתפות הגורם הרלוונטי				

⁵⁸ אורית דונסקי, יחידה סביבתית אזורית ערבה תיכונה, מכתב, 11 במאי 2009.

⁵⁹ שלומי גרנוב, מנהל יחידה סביבתית גלבע-בית-שאן, מכתב, 11 במאי 2009.

⁶⁰ ד"ר ראובן ברכה, מרכז נושאי הרעש, המחלקה לאיכות הסביבה, מינהל תכנון בעיריית ירושלים, מכתב, 17 במאי 2009. צחי כץ, מנהל אגף רישוי ופיקוח בעיריית ירושלים, מכתב, 23 ביולי 2009.

⁶¹ ד"ר שלום יוספי, מנהל יחידה סביבתית עירונית בת-ים, מכתב, 18 במאי 2009.

⁶² יהודה אולנדר, מנהל יחידה אזורית לאיכות הסביבה רעננה, מכתב, 20 במאי 2009.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

שם היחידה הסביבתית	האם יש אכיפה? האם היא יזומה או ננקטת בעקבות תלונות?	מה בדיוק נבדק בביקורות?	האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?	תוצאות האכיפה	האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?	בעיות עיקריות
	בבקשה לרשיון עסק המתקבלת ביחידה, נדרשת התקנת מד-רעש ונבחנים מסמכים רלוונטיים. ככלל, מחלקת רישוי עסקים בעירייה אמורה לאכוף את הנושא. היחידה הסביבתית מתערבת בעקבות תלונות בלבד.	מהעירייה. עד כה בוצעו חמש בדיקות באולמות ובגני אירועים.				
ראשון-לציון ⁶³	נערכו בדיקות ב-21 אולמי השמחות וגני האירועים	ככלל, נבדקת התקנתו של מד-הרעש. אם יש	כן.	כל 21 העסקים נבדקו. 4 עסקים התקינו מד-רעש	לא.	הרעש ממשיך להטריד את באי האירועים, מכיוון שמד-הרעש לא הביא לפתרון הרצוי.

⁶³ צבי מילשטיין, מנהל האגף לאיכות הסביבה בעיריית ראשון-לציון, מכתב, 22 ביולי 2009.

<u>שם היחידה הסביבתית</u>	<u>האם יש אכיפה? האם היא יזומה או ננקטת בעקבות תלונות?</u>	<u>מה בדיוק נבדק בביקורות?</u>	<u>האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?</u>	<u>תוצאות האכיפה</u>	<u>האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?</u>	<u>בעיות עיקריות</u>
	בעיר.	תלונות, נערכת גם מדידת עוצמת הרעש.		ול-17 ניתנו התראות. על אלו דווח לרשות המקומית וכנגדם מתנהלים מהלכים משפטיים.		בעלי אולמות מנתקים את מד-הרעש כדי להימנע מעימותים עם בעלי השמחה. להקות מתקשות לעמוד בדרישת התקנות. באולמות ישנים ובמקומות ללא רחבות ריקודים קשה למנוע את הרעש.

להלן טבלה המסכמת את תשובות איגודי הערים לאיכות סביבה שהשיבו על פנייתנו:

<u>שם איגוד הערים לאיכות סביבה</u>	<u>האם יש אכיפה? האם האכיפה יזומה או ננקטת בעקבות תלונות</u>	<u>מה בדיוק נבדק בביקורות של העובדים?</u>	<u>האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?</u>	<u>תוצאות האכיפה</u>	<u>האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?</u>	<u>בעיות עיקריות</u>
אזור מפרץ חיפה⁶⁴	יש דרישה להתקנת מד-רעש כתנאי לרשיון העסק. אין אכיפה מעבר לקבלת דיווח מבית העסק.	--	לא	2 אולמי שמחות באזור חיפה שלחו אישור על התקנת מד-רעש.	מחוז חיפה של המשרד להגנת הסביבה	נדרש כוח-אדם מקצועי ובעל סמכויות פיקוח, שיפעל גם בשעות הערב והלילה. על-פי רוב, יחידת הפיקוח בעיריית חיפה אינה עובדת בשעות הלילה.
גליל מערבי⁶⁵	אין אכיפה	לדברי האיגוד, הנושא הוא באחריות הרשויות המקומיות ואין לו נתונים בעניין זה.				
דרום יהודה⁶⁶	כשיצאו התקנות, נשלחו לכל בעלי האולמות שהיו ללא רשיון עסק מכתבים ובהם דרישה	רכז מניעת הרעש באיגוד ביקר בכל	לא	לא היה צורך בדיווחים לרשויות המקומיות		לבעל האולם ולתקליטן יש יכולת לעקוף את

⁶⁴ ד"ר אוה צידוני, רכזת מניעת רעש, איגוד ערים אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה, מכתב, 14 במאי 2009.

⁶⁵ איגוד ערים לאיכות הסביבה גליל מערבי, מכתב, 16 באפריל 2009.

⁶⁶ שמואל שרם, רכז מניעת רעש, איגוד ערים לאיכות הסביבה דרום יהודה, מכתב, 10 במאי 2009.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

<u>שם איגוד הערים לאיכות סביבה</u>	<u>האם יש אכיפה? האם ננקטת בעקבות תלונות</u>	<u>מה בדיוק נבדק בביקורות של העובדים?</u>	<u>האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?</u>	<u>תוצאות האכיפה</u>	<u>האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?</u>	<u>בעיות עיקריות</u>
	להתקנת מד-רעש. לשאר האולמות הדרישה נעשתה במסגרת חידוש רשיון העסק. לכל האולמות בתחומי האיגוד יש כיום מד-רעש ולא התקבלה באיגוד שום תלונה בנושא.	13 האולמות ובדק את תקינות המערכת.		בגין אי- התקנה או שיבוש של מד-רעש.		מגבלת מד- הרעש.
יהודה⁶⁷	אין אכיפה יזומה, אך האיגוד מנסה לאתר אולמי שמחות "לא רשמיים". באזור יש מעט מאוד אולמי שמחות ורוב האולמות הם למעשה בתי-כנסת או אולמות במתנ"סים. האיגוד טרם נתקל באולם שמחות שיש רשיון. לדבריהם, אם יהיו אולמות וגני אירועים, הם יפעלו ברצינות בנושא.					
נפת אשקלון⁶⁸	אין אכיפה של האיגוד. נשלחו התראות לכל בעלי האולמות בנפת אשקלון. מחלקות רישוי עסקים של הרשויות המקומיות מציבות את התקנת מד-הרעש כתנאי לרשיון העסק. אין אכיפה באופן יזום. אם יהיו תלונות האיגוד יערוך בדיקות התקנה של מד-הרעש ופעולה תקינה שלו.					
אגן בית- נטופה⁶⁹	האכיפה נעשית בעקבות תלונות בלבד.	נבדקות התקנה ופעולה תקינה ונמדדת עוצמת הרעש		נבדקו 2 אולמות בשנת 2008	לא	לפי היחידה הסביבתית, על-פי רוב האולמות מקבלים רשיון עסק מהעירייה

⁶⁷ איגוד ערים לאיכות הסביבה יהודה, מכתב, 4 במאי 2009.

⁶⁸ איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, מכתב, 7 במאי 2009.

⁶⁹ הנאדי הגריס, איגוד ערים לאיכות הסביבה אגן בית נטופה, מכתב, 4 במאי 2009.

<u>שם איגוד הערים לאיכות סביבה</u>	<u>האם יש אכיפה? האם האכיפה יזומה או ננקטת בעקבות תלונות</u>	<u>מה בדיוק נבדק בביקורות של העובדים?</u>	<u>האם יש אכיפה בשעות הערב והלילה?</u>	<u>תוצאות האכיפה</u>	<u>האם גוף אחר ברשות המקומית מבצע אכיפה?</u>	<u>בעיות עיקריות</u>
						גם ללא מד-רעש.
שומרון⁷⁰	אין אכיפה	בתחום האיגוד אין עסקים שהוגדרו אולמי שמחות או גני אירועים.				
אשדוד – חבל יבנה⁷¹	נשלחו מכתבים לבעלי אולמות וגני אירועים עם דרישה להתקנת מד-רעש. בקרוב יתקיים יום עיון לבעלי האולמות, המפרט את דרישות החוק.		האכיפה לאחר ההתקנה אמורה להיעשות באמצעות פקחי מחלקת רישוי העסקים של עיריית אשדוד, ואלה מגובים מקצועית ברכז מניעת רעש של איגוד הערים.			

מתשובות היחידות הסביבתיות ואיגודי הערים לאיכות הסביבה עולה כי על-פי רוב יש הבדל בין פעילות היחידות הסביבתיות לבין פעילות איגודי הערים לאיכות סביבה בנושא אכיפת התקן מד-רעש באולמי שמחות וגני אירועים. בדרך כלל, האכיפה של איגודי הערים לאיכות סביבה אינה רבה ומתמקדת בהצבת הדרישה להתקנת מד-הרעש כתנאי לרשיון העסק, בשליחת התראות לבעלי אולמות וגני אירועים ובקבלת דיווחים בנושא.

אולם גם בין היחידות הסביבתיות לבין עצמן ובין איגודי הערים לאיכות סביבה לבין עצמם יש הבדלים גדולים. **יש יחידות שבודקות אם הותקן מד-רעש באולם או בגן האירועים בעקבות תלונות ויש שיוזמות זאת בעצמן. יש שבודקות אם הותקן מד-רעש ואם פעולתו תקינה ואף מודדות את עוצמת הרעש במקום, ויש יחידות סביבתיות שאינן אוכפות כלל את הנושא.** היחידה הסביבתית תל-אביב-יפו דיווחה לעירייה על 10–15 אולמי שמחות כדי שזו תפעל לביטול רשיון העסק שלהם, אולם רוב היחידות הסביבתיות לא דיווחו על פעולות דומות.

⁷⁰ וסילי רודסקי ויצחק מאיר, איגוד ערים לאיכות סביבה שומרון, מכתב, 14 באפריל 2009.

⁷¹ ד"ר ענת רוזן, מנכ"ל איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד – חבל יבנה, מכתב, 10 במאי 2009.

5.2. המשרד להגנת הסביבה

לפי המשרד להגנת הסביבה, על הרשויות המקומיות לאכוף את תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), תשס"ו-2006. מאחר שלדעת המשרד להגנת הסביבה הרשויות המקומיות לא פעלו די, החליט המשרד לסייע להן באכיפת התקנות.

ככלל, כ-30 מפקחים של המשטרה הירוקה מוסמכים לאכוף את התקנות. אולם נושא מד-הרעש באולמי שמחות ובגני אירועים לא תפס מקום עיקרי בסדר-היום של המשרד להגנת הסביבה. לדברי המשרד, אכיפת התקנות היא תפקידן של הרשויות המקומיות, והשר להגנת הסביבה אף לא נדרש להסמיך את פקחיהן. אף-על-פי שנושא מד-הרעש אינו בתוכנית העבודה השנתית של המשרד להגנת הסביבה, הוא נאכף מעת לעת בפעולות מרוכזות שבהן שיתפו פעולה עובדי המשרד העוסקים במניעת רעש ומפקחי המשטרה הירוקה.⁷²

עובדי המשרד להגנת הסביבה ערכו בשנים האחרונות כמה מאות ביקורים באולמי שמחות ובגני אירועים וברובם נמצא כי לא הותקן מד-רעש, או נמצא שהוא לא הותקן כהלכה או לא הופעל כלל.⁷³ האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה הפעיל את נציגיו במחוזות המשרד בארץ כדי לבדוק אם הותקנו התקני מד-רעש באולמי שמחות ובגני אירועים. מחוזות המשרד שלחו אלינו, לבקשתנו, את תוצאות הבדיקות שנערכו בשנים 2007–2009, והם מרוכזים בטבלה שלהלן. בעקבות בדיקות אלו נשלחו התראות לבעלי אולמי השמחות ובגני האירועים שלא התקינו מד-רעש כנדרש. אחרי הטבלה שלהלן מובאים נתונים על פעילות מחוז תל-אביב של המשרד להגנת הסביבה. בניגוד לשאר המחוזות, שבדקו בעיקר אם הותקן מד-רעש, במחוז תל-אביב גם נערכו מדידות רעש.

יצוין כי כיום יש במשרד להגנת הסביבה שלושה תיקי חקירה פתוחים כנגד בעלי אולמי שמחות, אך טרם ננקטו בהם הליכים משפטיים.⁷⁴

להלן פירוט פעולות האכיפה של מחוזות המשרד להגנת הסביבה. מדובר בביקורים של עובדי המשרד באולמי שמחות ובגני אירועים, שנבדקו בהם קיומו של רישיון עסק והתקנתו של מד-רעש :

⁷² יצחק בן-דוד, סמנכ"ל אכיפה במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 7 במאי 2009. פרופ' סטיליאן גלברג, ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, שיחת טלפון, 1 באפריל 2009.

⁷³ כאמור, על-פי הערכה של ד"ר סטיליאן גלברג, **כיום** יש מד-רעש בכ-85% מהאולמות והגנים.

⁷⁴ יצחק בן-דוד, סמנכ"ל אכיפה במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 7 במאי 2009. פרופ' סטיליאן גלברג, ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, שיחת טלפון, 1 באפריל 2009.

<u>מחוז</u>	<u>מספר אולמות וגני אירועים שבתחום המחוז⁷⁵</u>	<u>מספר אולמות וגני אירועים שנבדקו⁷⁶</u>	<u>מספר אולמות וגני אירועים שנמצא שהותקן בהם מד-רעש</u>	<u>הערות</u>
<u>צפון⁷⁷</u>	70	54	43	מתוך האולמות שנבדקו, 7 אולמות אינם מפעילים מערכות שמע ולכן נמצאו פטורים; 2 אולמות היו סגורים.
<u>חיפה⁷⁸</u>	כ-70	כ-50	23	
<u>ירושלים⁷⁹</u>	8094	8187	41	נשלחו מכתבי התראה לאולמות ולגני אירועים שלא הותקן בהם מד רעש.
<u>מרכז⁸²</u>	כ-220	64	18	יצוין כי ברשימה יש אולמות רבים ללא רשיון עסק. ברוב האולמות שהותקן בהם מד-רעש, לא היה רשיון עסק.
<u>דרום⁸³</u>	84112	מספר קטן של אולמות, להבנתנו.	לכל האולמות נשלחו מכתבי הבהרה בעניין חובת התקן מד-הרעש. 24 אולמות העבירו אישורי התקנה ליחידות הסביבתיות ואלו העבירו אותם למחוז.	

⁷⁵ מספר אולמי השמחות וגני האירועים בכל מחוז הוא על-פי הנתונים שהיו בידי המשרד להגנת הסביבה.

⁷⁶ ייתכן שהנתונים כוללים גם עסקים שבבדיקה שלהם התברר שנסגרו.

⁷⁷ עדינה אגמון, מרכזת מניעת רעש וקרינה, מחוז צפון במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 11 במאי 2009.

⁷⁸ פרופ' סטיליאן גלברג, ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 1 באפריל 2009.

⁷⁹ זיוה סעדה, מרכזת רעש, מחוז ירושלים במשרד להגנת הסביבה, מכתב 2 באפריל 2009.

⁸⁰ לדברי מר יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים בישראל, בעיר ירושלים יש כ-25 אולמי שמחות בלבד. ברשימה שהיתה בידי מרכזת מניעת רעש במחוז ירושלים נכללו מלוונות שבהם אולמי שמחות.

⁸¹ יצוין כי ל-50 אולמות וגני אירועים, מתוך 87 שנבדקו, היה רשיון עסק.

⁸² דיאנה בייזרוב, מרכזת מניעת רעש, מחוז מרכז של המשרד להגנת הסביבה, מכתב, 7 במאי 2009.

⁸³ מיכאל גוטמן, רכז מניעת רעש, מחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה, מכתב, 17 במאי 2009.

⁸⁴ הנתונים שבמחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה התקבלו מהיחידות הסביבתיות במחוז.

להלן נתונים על פעילות האכיפה של מחוז תל-אביב של המשרד להגנת הסביבה :

מספר מספר תיקי חקירה שנפתחו	מספר התראות וזימונים לשימוע	מספר האולמות שבוצעו בהם ביקורות פתע ומדידות רעש	אולמות שבהם הותקן מד-רעש	מספר אולמי שמחות	חלוקה גיאוגרפית	מספר אולמות כולל	
--	2	2	23	27 ⁸⁸	<u>העיר תל- אביב-יפו</u> ⁸⁷	110 ⁸⁶	<u>תל- אביב</u> ⁸⁵
3	8	18 ⁸⁹	34	66	<u>שאר המחוז</u>		

לדברי פרופ' סטיליאן גלברג, ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, לפי החלטת המנכ"ל ב-26 באפריל 2009, המשרד להגנת הסביבה לא עסק תקופה מסוימת באכיפת נושא הרעש באולמי שמחות וגני אירועים.⁹⁰ החלטה זו, שהתקבלה על-ידי המנכ"ל הקודם של המשרד להגנת הסביבה, כבר אינה בתוקף, ועובדי המשרד שבו לאכוף את התקנות.⁹¹

5.3. כתבי-אישום שהוגשו בעניין התקן מד-רעש באולמי שמחות ובגני אירועים

למשרד להגנת הסביבה לא ידוע על תביעות שהגישו רשויות מקומיות כנגד אולמי שמחות או גני אירועים בעניין התקן מד-רעש. לדברי פרופ' סטיליאן גלברג, ראש אגף קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, אילו היו מוגשות תביעות כאלה על-ידי הרשויות המקומיות, משרדו היה מקבל דיווח על כך.⁹² בבדיקה שנערכה בהנהלת בתי-המשפט לבקשתנו עלה כי אכן לא נמצאו כתבי-אישום בגין סעיף 12 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 ולא בגין תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגני אירועים), התשס"ו-2006.⁹³

⁸⁵ חנה סטריק, מרכזת מניעת רעש, מחוז תל-אביב של המשרד להגנת הסביבה, מכתב, 17 במאי 2009.

⁸⁶ לפי הרשימה המקורית שהתקבלה במחוז מהתאחדות בעלי אולמות וגני אירועים.

⁸⁷ ראו פרק 5.1 בעניין פעילות היחידה הסביבתית בתל-אביב-יפו.

⁸⁸ ברשימת התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים היו 48 אולמי שמחות וגני אירועים בתל-אביב-יפו. כנראה חלק מהאולמות שינו רכיבים מסוימים בפעילות, ושינוי זה ביטל את הגדרתם כאולמי שמחות. בעקבות זאת, הם אינם מחויבים להתקין מד-רעש.

⁸⁹ מתוכם, בתשעה אולמות נערכו מדידות פעמיים.

⁹⁰ פרופ' סטיליאן גלברג, ראש אגף קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 7 במאי 2009.

⁹¹ מרגרטה רוגינסקי, סגנית ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 20 באוקטובר 2009.

⁹² פרופ' סטיליאן גלברג, ראש אגף קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, שיחת טלפון, 1 באפריל 2009.

⁹³ קובי משמוש, מנהל תחום מחקר וסטטיסטיקה בהנהלת בתי-המשפט, מכתב, 6 באפריל 2009. לדברי הנהלת בתי-המשפט, אין באמור לעיל לקבוע כי לא נפתחו תיקים לפי הסעיפים הללו.

6. סיור באולמי שמחות בירושלים

ב-1 ביוני 2009 ביקרנו בחמישה אולמי שמחות בירושלים עם מר יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים. מר כהן בחר את האולמות שנבקר בהם. להלן התרשמותנו מהביקורים:

1. האולם הראשון והאולם השני היו שני אולמות המנוהלים בידי אותה חברה הצמודים זה לזה; בכל אולם היה אירוע אחר. **באולם הראשון לא היה התקן מד-רעש. באולם השני היה התקן מד-רעש שלא היה מחובר לחשמל. כשמד-הרעש חובר לחשמל, הוא לא פעל.** נוסף על כך, לא היתה נורה מהבהבת סמוך לו ולא הבחנו בשלט מתאים.

2. באולם השלישי היה התקן מד-רעש עם נורה מהבהבת ושלט מתאים. לדברי המנהל במקום, הוא מקפיד על קיום הוראות התקנות, כלומר, גם אם בעלי אירועים ותקליטנים מבקשים להגביר את המוסיקה מעבר לרף המותר, הוא אינו מאפשר זאת. לדבריו, כל נקודות החשמל מחוברות למד-הרעש ולכן לא עוקפים את מד-הרעש. אולם לטענתו רמה של 85 דציבלים היא נמוכה מדי. נוסף על כך, הוא הדגים את ההבדלים הניכרים בעוצמת המוסיקה בין מקומות ישיבה שונים באולם.

3. באולם הרביעי היו מד-הרעש ונורה מהבהבת; לא היה שלט מתאים. בעל האולם תומך בהגבלת עוצמת הרעש, אך לדבריו תקליטנים לא שועים לבקשותיו בעניין זה. **לפי התרשמותנו, אין קושי טכני, למי שמעוניין בכך, לחבר את מערכת ההגברה לחשמל באופן העוקף את מד-הרעש.**

4. באולם החמישי היו התקן מד-רעש ונורה מהבהבת. לדברי המנהל, הוא מחבר את מערכות התקליטנים למד-הרעש, אולם הם יכולים בקלות לעקוף את המכשיר, והמנהל אפילו לא ידע על כך.

התקליטן במקום, שלא היה חבר באיגוד תקליטני ישראל, היה מרוצה מאוד מהגבלת עוצמת הרעש כמו שהיא נעשית כיום. לדבריו, הוא מקפיד שלא לעבור את רף 85 דציבלים ולאפשר בכך לציבור לדבר באופן חופשי. כשבעלי האירוע מבקשים ממנו להגביר את עוצמת המוסיקה, הוא מורה על הנורה המהבהבת ומתריע שהיא תנתק את ההגברה. כלומר, ההגבלה מקלה עליו את ההתמודדות עם בעלי אירועים המבקשים ממנו להגביר את עוצמת המוסיקה. התקליטן סיפר כי באירוע מסוים באולם אחר הוא הגביר את העוצמה לבקשת בעלי האירוע ומד-הרעש אכן ניתק את מערכת ההגברה. לדבריו, במקרה זה תלו את האשמה בו. בהערת אגב נציין שהתקליטן היה היחיד בין בעלי המקצוע שפגשנו במהלך הסיור שלא הביע כעס, תסכול או זלזול בנושא מד-הרעש.

יצוין כי בכל האולמות המיקרופון שבאמצעותו נמדדת עוצמת הרעש היה סמוך לרחבת הריקודים. באולם אחד הוא היה גלוי ובשאר האולמות הוא היה סגור בקופסת מתכת. לתצלומים של מד-רעש מסוג מסוים, נורה מהבהבת, מיקרופון ושלט מתאים ראו נספח מס' 4.

7. סיור ראש אגף קרינה ורעש באולמי שמחות וגני אירועים בבני-ברק

ב-24 ביוני 2009, בשעות 17:00–22:00, ערך פרופ' סטיליאן גלברג, ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, סיור באולמי שמחות בבני-ברק. מטרת הסיור היתה לימוד הקשיים ביישום תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006, והוא נערך ביוזמת מר יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים בישראל ובליוויו.

הסיור נערך בשבעה אולמות בבני-ברק, בשני שלבים: בשלב הראשון נבדק אם מערכות ההגברה באולמות מחוברות כנדרש למערכות החשמל באמצעות מד-רעש. בשלב השני, שנערך בשעת ערב מאוחרת יותר, נבדק אופן התחברות מערכות ההגברה למערכת החשמל בפועל. כמו כן, נמדדו מפלסי הרעש בעת הריקודים.

בין שבעת האולמות שנבדקו, בשישה אולמות הותקן מד-רעש ובאולם אחד לא הותקן מד-רעש. להלן סיכום הסיור והמסקנות שעובדי המשרד למדו ממנו:

1. לפני תחילת האירוע מערכות ההגברה חוברו דרך התקן מד-הרעש, אם-כי כבר הוכנה אספקת חשמל חלופית שלא דרך התקן מד-הרעש.

2. בכל האולמות שנבדקו, מערכות ההגברה והרמקולים לא היו קבועים. כלומר, ייתכן כי התקליטן או התזמורת הביאו עמם את מערכות ההגברה.

3. אם לבעלי האולמות אין מערכת הגברה ורמקולים קבועה, אין להם שליטה באופן החיבור ובאופן הפעלת מערכות ההגברה במשך האירוע.

4. רמת ההגברה ואופן החיבור שלה נקבעים על-ידי התקליטן, נציג החברה שהתקינה את המערכת ובעיקר בעל האירוע, ולא על-ידי בעל האולם.

לנוכח המידע לעיל, **המשרד להגנת הסביבה התרשם שיש לתמוך בשינויי חקיקה מתאימים**. אחד הפתרונות שהוצעו היה לחייב תקליטנים ברשיון עסק. כלומר, לקבוע כלי חקיקתי שיביא לכך שתקליטנים ומפעילי מערכות הגברה יהיו אחראים גם הם לפעילות התקינה של המערכת באירועים, קרי להתחברות להתקן מד-רעש.

נוסף על כך, **במשרד להגנת הסביבה גובשה המסקנה שנוסף על האכיפה לעניין התקנתו או אי-התקנתו של מד-רעש, יש למקד את מאמצי המשרד בבדיקת הגורמים המשבשים את פעילותו**.⁹⁴

8. נקודות לדיון

8.1. זהות גורם האכיפה

מהנתונים בפרק 5.1 עולה כי בתחום אכיפת תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006, יש הבדלים גדולים בין גופי השלטון המקומי: הרשויות המקומיות, היחידות הסביבתיות השונות ואיגודי הערים לאיכות סביבה. ראוי שתהיה אכיפה אחידה בכל חלקי הארץ ללא הבדלים בין הרשויות המקומיות.

לרשויות המקומיות, ככלל, אין עובדים מקצועיים שיבדקו את תקינות מד-הרעש וימדדו את עוצמת הרעש, מלבד עובדי היחידות הסביבתיות. אלא שפעילותן וסמכויותיהן של היחידות הסביבתיות אינן מוגדרות בחוק. יש יחידות סביבתיות שאוכפות את הנושא ויש יחידות שאינן עושות כן. יש יחידות

⁹⁴ יצוין כי על-פי סעיף 12(ד) לחוק רישוי עסקים "המשבש פעולתו של התקן מד-רעש... דינו-קנס כאמור בסעיף 61א(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977". לפי המשרד להגנת הסביבה, גובה קנס זה כיום הוא כ-12,000 ש"ח.

שבדקות אולמות בעקבות תלונות ויש שיוזמות זאת בעצמן; יש שבדקות אם הותקן מד-רעש ואם פעולתו תקינה ואף מודדות את עוצמת הרעש במקום, ויש יחידות סביבתיות שבדקות פחות מזה. **ייתכן כי מקור ההבדלים הגדולים בין היחידות הוא בעובדה שתחום הפעילות, האחריות והסמכויות של היחידות הסביבתיות אינם מוסדרים בחקיקה.** חלק מהיחידות הסביבתיות דיווחו על שיתוף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה וחלק פשוט הפנו אותנו אליו.

כמו כן, לעתים רכז רישוי עסקים במחוזות המשרד להגנת הסביבה חותם על התנאים ברשיון העסק ולעתים עובדי היחידה הסביבתית חותמים עליהם.⁹⁵ כלומר, בנושא התקן מד-הרעש אין גורם אחד מקביל בכל הארץ שתפקידו לאכוף את התקנות או היבטים מסוימים שלהן. יצוין כי ב-8 באוגוסט 2007 שלח מר עדי אלדר, יו"ר מרכז השלטון המקומי דאז, מכתב לרשויות המקומיות בנושא תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), תשס"ו-2006. מר אלדר כתב כי הוא "רואה בחיוב שיתוף פעולה בין הרשויות המקומיות והמשרד להגנת הסביבה לאכיפת התקנות..."⁹⁶.

מדברי המשרד להגנת הסביבה עולה כי המשרד החל לפעול בתחום האכיפה של התקן מד-הרעש מאחר שנוכח לדעת שהרשויות המקומיות אינן עושות די בנושא. כאמור, המשרד להגנת הסביבה חדל לפני כמה חודשים מלפעול בתחום זה ולאחר מכן חזר לאכוף את הנושא. כלומר, האכיפה של המשרד להגנת הסביבה אינה מובטחת ותלויה במקבלי ההחלטות בו.

8.2. מעמד המשרד להגנת הסביבה

בסעיף 12 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 כתוב: "...לא ייתן רשיון או היתר זמני לפי חוק זה... התקן מד רעש, המודד את עוצמת הרעש במקום, המתריע על מפלס רעש העולה על מפלס הרעש שקבע השר לאיכות הסביבה... השר לאיכות הסביבה, בהתייעצות עם שר הבריאות ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, יקבע תקנות לעניין סעיף זה..."⁹⁷. כלומר, מסעיף זה עולה כי השר להגנת הסביבה הוא השר המופקד על נושא התקן מד-הרעש. נוסף על כך, תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006, הותקנו על-ידי השר להגנת הסביבה. אם על השר להגנת הסביבה לקבוע תקנות בעניין התקן מד-רעש, נראה כי כוונת המחוקק היתה שהתקן מד-הרעש אכן יהיה תנאי לקבלתו של רשיון העסק והשר אף יפקח על הנושא, ואולם לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה-1995, לגבי אולמי שמחות וגני אירועים כתוב כי נושא "הבטחת איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים" טעון "רישוי ללא אישור" של המשרד להגנת הסביבה. כלומר, לגבי אולמי שמחות וגני אירועים – תפקידו של המשרד להגנת הסביבה הוא ידיעה בלבד.

אם אכן תפקידו, בהקשר זה, של המשרד להגנת הסביבה הוא "לידיעה בלבד", ולמשרד הפנים אין מערך בקרה על פעילויות הרשויות המקומיות בתחום רישוי העסקים, המשמעות היא שאין משרד ממשלתי שעליו לשמש בבירור רגולטור בנושא התקן מד-הרעש באולמי שמחות וגני אירועים.

⁹⁵ המידע כי לעתים עובדי מחוזות המשרד להגנת הסביבה חותמים על רשיון העסק נמסר לנו מעובדי רשויות מקומיות ו/או יחידות סביבתיות. ייתכן שהדבר מצביע על אי-בהירות העניין.

⁹⁶ עדי אלדר, יו"ר מרכז השלטון המקומי, מכתב לראשי הרשויות המקומיות, 8 באוגוסט 2007.

8.3. הקשר בין קיומו של רשיון עסק להתקנתו של מד-רעש

בעיה אפשרית שעלולה היתה להתעורר בשל קביעת חובת התקן מד-הרעש בתחום רישוי העסקים היא שעסקים רבים אינם מחזיקים ברשיון עסק. בעניין בעיית רישוי העסקים בישראל ראו נספח מס' 3. כאמור, כ-36% מהעסקים בישראל, בשנת 2006, פעלו ללא רשיון עסק תקף. התמקדות בעסקים טעוני רישוי בתחום שנקרא "עינוג ציבורי" – הקטגוריה של אולמי השמחות וגני האירועים – מעלה כי כ-41% מעסקי "עינוג ציבורי" בארץ פעלו ללא רשיון עסק תקף.

אולם, באופן פרדוקסלי, אולמות וגני אירועים ללא רשיון עסק לאו דווקא נמנעים מלהתקין התקן מד-רעש. למשל, ברשימת האולמות שנבדקו על-ידי מחוז מרכז של המשרד להגנת הסביבה היו אולמות רבים ללא רשיון עסק. אולם בין המקומות שנבדקו שהותקן בהם מד-רעש, לרוב האולמות לא היה רשיון עסק.

8.4. הטלת החובה על בעלי אולמי השמחות וגני האירועים

על-פי התקנות, האחריות בעניין התקן מד-הרעש היא על בעלי האולמות וגני האירועים. לדברי מר יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים בישראל, אין בתקנות הגבלה או חובה כלשהי המושתתת על התקליטן, השולט בפועל במקור הרעש. לדבריו, בעלי האולמות וגני האירועים הפועלים כדי לעמוד בהוראות התקנות נתקלים לעתים בהתנגדות מצד התקליטנים ומצד בעלי האירועים עצמם. לדברי מר כהן, התקליטנים הם שמשבשים את פעולתו של מד-הרעש.⁹⁷

מר משה בן-ישי, יו"ר האיגוד המקצועי לתקליטני ישראל, דוחה את הטענה לעיל. לדבריו, תקליטנים יכולים לשלוט בעוצמת המוסיקה בטווח העוצמה שנקבע על-ידי בעל אולם השמחות. לפיכך הגיוני, לדבריו, להשית את החובה החוקית על בעלי האולמות וגני האירועים.⁹⁸

בנובמבר 2006 הניח חה"כ גאלב מג'אדלה על שולחן הכנסת את הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון – מתן רשיון או היתר זמני), התשס"ז-2006. הצעת חוק זו ממסדת את מקצוע התקליטנות ומגדירה אותו מקצוע החייב ברישוי עסקים. לפי דברי ההסבר להצעת החוק, חיוב התקליטנים ברשיון עסקים יחייבם לציית להוראות החוק.⁹⁹

8.5. אכיפת התקנות על עסקים שאינם אולמות וגני אירועים או על עסקים שאין להם

רשיון עסק

יש מקומות אשר מוסבים באופן זמני לאירועי שמחה, למשל מסעדות או מועדונים. כלומר, חתונות נערכות גם במקומות שאינם אולמות או גני אירועים. לא ברור כיצד אפשר לחייב גם עסקים אלו העורכים אירועים דומים בהתקנת התקן מד-רעש.¹⁰⁰

⁹⁷ יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים בישראל, שיחת טלפון, 30 במרס 2009.

⁹⁸ משה בן-ישי, יו"ר איגוד תקליטני ישראל, שיחת טלפון, 5 במאי 2009.

⁹⁹ הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון – מתן רשיון או היתר זמני), התשס"ז-2006 (פ/1701), של חה"כ גאלב מג'אדלה.

¹⁰⁰ משה בן-ישי, יו"ר איגוד תקליטני ישראל, שיחת טלפון, 5 במאי 2009.

יתר על כן, במקרים רבים גני אירועים נבנים על אדמות חקלאיות ללא היתר בנייה ולכן פועלים ללא רשיון עסק.¹⁰¹ הסנקציה של רשות מקומית על אולמי שמחות וגני אירועים שלא התקינו מד-רעש היא בעיקר לפעול לביטול רשיון העסק, אולם לא ברור איזו סנקציה יש לרשות המקומית על עסק שמלכתחילה אין ברשותו רשיון עסק.

8.6. קביעת מגבלת רעש אחידה של 85 דציבלים

מגבלת עוצמת הרעש נקבעה באופן שווה לכל האולמות וגני האירועים – 85 דציבלים. עם זאת, נטען באוזנינו שכל מקום אירועים בנוי אחרת, ולפיכך האקוסטיקה בו שונה; עוצמה של 85 דציבלים היא לפעמים גבוהה מדי ולפעמים נמוכה מדי. לדברי מר משה בן-ישי, יו"ר איגוד תקליטני ישראל, במקום לחייב התקנת מד-רעש הפועל לפי סף של 85 דציבלים, אפשר היה לחייב בחקיקה כל בעל אולם או גן אירועים להיעזר במומחה שיקבע את עוצמת הרעש המקסימלית למקום האירוע.¹⁰² גם לדברי מר יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים, קביעת רמה אחידה של 85 דציבלים לכל האולמות וגני האירועים היא בעייתית.¹⁰³

עובדים מסוימים בשלטון המקומי הגדירו את מגבלת 85 הדציבלים דרישה "שאין הציבור יכול לעמוד בה". למשל, עובדי המשרד להגנת הסביבה בדקו ארבעה אולמי שמחות בעפולה בשעה שהתקיימו בהם אירועים. בכל ארבעת האולמות עוצמת הרעש היתה 90–95 דציבלים.

לדברי מר יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים, תזמורת באירוע יוצרת על-פי רוב רעש בעוצמה הגבוהה מ-85 דציבלים. לדוגמה, במגזר הדתי, שבו מופיעות תזמורות בחתונות באופן תדיר, רמת סף של 85 דציבלים אינה מתאימה. לדבריו, בעיית הרעש בחתונות בבני-ברק חמורה במיוחד.¹⁰⁴

במשרד להגנת הסביבה לא מסכימים עם הטענה שיש לקבוע סף רעש שונה לכל אולם, לפי מיקומו, לפי אופי המוזמנים, לפי מערכת ההגברה וכיוצא בזה. המשרד רואה את תפקידו בשמירת בריאות הציבור ללא קשר למאפיינים אלו, ועל כן נקבעה רמת סף אחידה לכל האולמות וגני האירועים.¹⁰⁵

8.7. שיבוש פעולתו של מד-הרעש

עובדים במשרד להגנת הסביבה וביחידות סביבתיות דיווחו לנו כי לא מעט פעמים הם נתקלים באולמות שבהם מותקן מד-רעש אולם הוא אינו פועל כנדרש. כלומר, מד-הרעש מותקן כדי לעמוד בתקנות, אולם בדרכים שונות הוא נעקף. למשל, לעתים המכשיר מונח במקום גלוי באולם אך אינו מחובר; לעתים המכשיר מופעל אך אינו מחובר למערכת שמנתקת את זרם החשמל, ולעתים המכשיר מכוון על רמת

¹⁰¹ רשימת גני האירועים הפועלים ללא רשיון עסק או היתר בנייה ושימוש באתר משרד הפנים: [http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/mainmenu.nsf/4DF815EA4AC4E503C2256BA6002EE732/67661352F8500672C225742D003CC0B7/\\$FILE/News.pdf](http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/mainmenu.nsf/4DF815EA4AC4E503C2256BA6002EE732/67661352F8500672C225742D003CC0B7/$FILE/News.pdf)

¹⁰² משה בן-ישי, יו"ר איגוד תקליטני ישראל, שיחת טלפון, 5 במאי 2009.

¹⁰³ יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים, פגישה, 18 במאי 2009.

¹⁰⁴ יהודה כהן, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים, פגישה, 18 במאי 2009.

¹⁰⁵ מרגרטה רוגינסקי, סגנית ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 20 באוקטובר 2009.

דציבלים הגבוהה מ-85. עובד ביחידה סביבתית דיווח כי בדק את תקינותו של מד-רעש באולם שמחות. לאחר מכן הגיע לאולם בתור אורח באירוע, והרעש באירוע עבר את סף 85 הדציבלים.

לדברי גב' מרגרטה רוגינסקי, סגנית ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, אם מד-הרעש הותקן, כויל בהתאם, כוון על-ידי איש מקצוע ורק לבעל האולם יש גישה אליו – שיבוש פעולתו הוא דבר לא פשוט עד בלתי אפשרי.¹⁰⁶ אולם הואיל וכמה תנאים צריכים להתקיים כדי שקשה יהיה לשבש את פעולת מד-הרעש, נראה כי לא מאוד מסובך לשנות את סף 85 הדציבלים או להתמודד עם ההגבלה בדרך אחרת, וכך טוענים גם גורמים אחדים ששוחחנו עמם.

לדברי מר משה בן-ישי, יו"ר איגוד תקליטני ישראל, ככלל, האיגוד תומך בהגבלת עוצמת הרעש באולמי שמחות ובגני אירועים. אולם לדבריו החלטות הוועדה המקצועית שגיבשה את התקנות גורפות מדי. למשל, ניתוק החשמל בעקבות הימשכות החריגה מעוצמת הרעש המותרת פוגע באווירה באירוע.¹⁰⁷ **ייתכן שמאחר שהתקנות מחמירות או אינן מתאימות לתרבות הישראלית, עובדים נוטים לשבש את מד-הרעש בניגוד לחוק.** באוזנינו נטען כי לעתים בעלי אולמות אומנם התקינו את מד-הרעש, אך נמנעו מלהפעילו בקביעות, בשל דרישת מוזמני האירוע.

8.8. בדיקת מד-הרעש בזמן אמת – מדידת עוצמת הרעש בזמן אירוע

כאמור, יש אפשרות טכנית לא מסובכת לטפל את מד-הרעש, כלומר להשתמש במניפולציה טכנית ולהעלות את רמת הרעש מעבר לסף 85 הדציבלים. אם בעלי אולמות, תקליטנים או בעלי האירוע יכולים לשנות את הגדרות מד-הרעש, הרי שנדרשת אכיפה במהלך אירועי השמחה, שמתקיימים על-פי רוב בשעות הערב. כמה עובדים ביחידות סביבתיות אף המליצו שתהיה אכיפה בשעות הערב. ואולם, **רוב עובדי היחידות הסביבתיות השיבו לנו שהם עובדים בשעות היום בלבד ואינם מודדים את עוצמת הרעש בערב, השעות שבהן נערכים מרבית האירועים.**

בעיה נוספת היא שגם אם תהיה אכיפה בשעות הערב והלילה כדבר שבשגרה, ייתכן כי היא תיתקל בקשיים. **היחידה הסביבתית תל-אביב דיווחה לנו כי אי-אפשר לבדוק כראוי את פעילות מד-הרעש בעת אירוע, מאחר שהבדיקה מפריעה למוזמנים ולהתנהלות האירוע.** יצוין כי היחידה הסביבתית תל-אביב יפו המליצה לקבוע בחוק שעל העסק להתקין מערכת ניטור והקלטה קבועה ורצופה שתאפשר ביקורות, מעקב שלא בזמן אמת, וכניסה למערכת באמצעות האינטרנט.

¹⁰⁶ מרגרטה רוגינסקי, סגנית ראש האגף למניעת קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, מכתב, 20 באוקטובר 2009.

¹⁰⁷ משה בן-ישי, יו"ר איגוד תקליטני ישראל, שיחת טלפון, 5 במאי 2009.

נספח מס' 1 – סקירה פרלמנטרית

להלן סקירה של הדיונים וההחלטות בכנסת בנושא. ההפניות המלאות מצויות ברשימת המקורות.

החקיקה בנושא רעש באולמי שמחות וגני אירועים

- ב-17 בינואר 2000 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק איסור רעש באולמות, התש"ס-2000 (פ/1245), של חה"כ יובל שטייניץ ואחרים.
- ב-22 בינואר 2002 אישרה ועדת הפנים והגנת הסביבה את הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2001.
- ב-19 בפברואר 2002 התקבל בכנסת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2002.
- ב-25 ביולי 2006 הותקנו תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006, והן נכנסו לתוקף כעבור שלושה חודשים.

דיוני ועדת הפנים ואיכות הסביבה בנושא רעש באולמי שמחות וגני אירועים

- ב-20 בפברואר 2001 דנה הוועדה בהצעת חוק איסור רעש באולמות, התש"ס-2000, של חה"כ יובל שטייניץ והכינה אותה לקריאה ראשונה.
- ב-9 ביולי 2001 דנה הוועדה בהצעת חוק איסור רעש באולמות, התש"ס-2000, ואישרה אותה לקריאה ראשונה.
- ב-24 בדצמבר 2001 דנה הוועדה בהצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2001, והכינה אותה לקריאה שנייה ושלישית.
- ב-22 בינואר 2002 דנה הוועדה בהצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2001, ואישרה אותה לקריאה שנייה ושלישית.
- ב-14 ביוני 2006 דנה הוועדה בתקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006, ואישרה אותן.

דיוני המליאה בנושא

- ב-7 ביוני 2000 אושרה בקריאה טרומית (לדיון מוקדם בוועדה) הצעת חוק איסור רעש באולמות, התש"ס-2000 (פ/1245).
- ב-4 בדצמבר 2001 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2001.

- ב-14 ביולי 2004 הגיש חה"כ איתן כבל שאילתא (מס' 1844) לשרה לאיכות הסביבה ובה שאל, בין השאר, מתי יאושרו התקנות ומדוע עוכבו עד כה.
- ב-21 ביוני 2006 הגישה חה"כ אורית נוקד שאילתא (מס' 166) לשר להגנת הסביבה ובה שאלה מדוע טרם חתם על התקנות וכיצד יקודם נושא זה.
- ב-23 במרס 2009 הגיש חה"כ חיים אורון שאילתא (מס' 3) לשר להגנת הסביבה ובה שאל, בין השאר, כמה התראות וזימונים הוצאו לבעלי אולמי שמחות בגין הפרת תנאי ההיתר הנוגעים למטרדי רעש שנקבעו להם ברשיון העסק; האם ננקטו הליכים משפטיים כנגד בעלי אולמי שמחות שהפרו את התקנות; מהו מספר הפקחים המוקצים לטובת אכיפת תקנות אלה והאם בכוונת המשרד להגביר את האכיפה הקיימת.¹⁰⁹

¹⁰⁸ התאריכים מציינים את מועד הגשת השאלות; תשובותיהם של השרים על השאלות אינן מצוינות בסקירה פרלמנטרית זו.

¹⁰⁹ יצוין כי תשובת המשרד להגנת הסביבה שנמסרה לנו ודבריה מובאים במסמך זה היא אותה התשובה שנמסרה לחה"כ אורון. כשביקשנו הבהרה מסוימת על הכתוב בה, לא זכינו למענה.

נספח מס' 2 – שאלון ליחידות הסביבתיות ולאגודי ערים לאיכות סביבה

להלן נוסח השאלון ששלחנו ליחידות הסביבתיות ולאגודי הערים לאיכות סביבה:

הנדון: בקשת נתונים בנושא אכיפת התקן מד-רעש באולמי שמחות וגני אירועים

מרכז המחקר והמידע של הכנסת התבקש לבחון את יישום תקנות רישוי עסקים (התקן מד רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006. לצורך כך, אבקש נתונים על האכיפה בתחום שעורכות היחידות הסביבתיות ואגודי הערים לאיכות סביבה.

		שם היחידה הסביבתית / איגוד ערים לאיכות סביבה:
<u>הערות:</u>	כן / לא (מחקר) את (המיותר)	האם מתבצעת אכיפה בנושא התקן מד-רעש?
<u>שם הגוף האוכף:</u>	כן / לא	אם לא, האם גוף אחר ברשות המקומית אוכף זאת?
<u>הערות:</u>	כן / לא	אם כן, האם האכיפה נערכת בעקבות תלונות בלבד?
<u>הערות:</u>	כן / לא	האם נערכת אכיפה באופן יזום?
התקנה בלבד / התקנה ופעולה תקינה / התקנה, פעולה תקינה ומדידת עוצמת רעש <u>הערות:</u>		האם נבדקת התקנתו של מד-רעש? האם נבדקת פעולתו התקינה? האם נערכות מדידות רעש?
<u>הערות:</u>	כן / לא	האם נערכת אכיפה בשעות הערב והלילה?
<u>נתונים על:</u>		
		מספר הבדיקות שנערכו באולמות ובגני אירועים:

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

	מספר ההתראות שניתנו לבעלי אולמות וגני אירועים:
	מספר הדיווחים לרשות המקומית לשם ביטול רשיון עסק בגין אי-התקנת מד-רעש:
	מספר הדיווחים לרשות המקומית לשם הגשת כתב-אישום בגין שיבוש פעולת התקן מד-רעש:
	בעיות עיקריות בנושא והמלצות לשיפור:

כל מידע רלוונטי יתקבל בברכה. אודה לך מאוד על תשובה עד תחילת מאי 2009.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

נספח מס' 3 – רישוי עסקים בישראל בדגש באולמי שמחות ובגני אירועים

הסבר על רישוי עסקים בישראל

שר הפנים הוא השר הממונה על חוק רישוי עסקים, והוא קבע בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה-1995, לאחר שהתייעץ עם שרים רלוונטיים אחרים, כ-200 סוגי עסקים החייבים ברישוי. מטרת רישיון העסק הן, בין השאר, "הבטחת איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים" וכן "הבטחת בריאות הציבור". רישיון העסק יכול להיות לצמיתות ויכול להיות לתקופות קצובות של שנה, שלוש שנים וחמש שנים, שבסופן יש לחדש את הרישיון. התקופה נקבעת בהתאם לסוג העסק ולסיכונים הכרוכים בו.¹¹⁰ לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשנ"ה-1995, אולמי שמחות וגני אירועים טעונים רישיון עסק והוא ניתן להם לתקופה של שלוש שנים.¹¹¹

רשיונות העסק מונפקים לארבע תקופות שונות: רישיון לצמיתות, רישיון תקופתי, רישיון זמני והיתר זמני.¹¹² היתר זמני הוא היתר לעסוק בעסק טעון רישוי – לתקופה שלא תעלה על שנה אחת, והוא ניתן לפני מתן רישיון.¹¹³ על-פי נתוני משרד הפנים,¹¹⁴ בשנת 2006 היו כ-121,000 עסקים הטעונים רישוי וכ-36% מהם פעלו ללא רישיון עסק תקף.

רשות הרישוי, שהיא גוף ברשות המקומית, היא המעניקה רשיונות לעסקים. רשות הרישוי מעבירה לשם כך את החומר הרלוונטי אל הגופים המקצועיים הנדרשים לחוות את דעתם על הבקשה לרישיון עסק. עם הגופים המקצועיים הבודקים היבטים שונים של הרישוי טרם מתן הרישיון, נמנה המשרד להגנת הסביבה.¹¹⁵

1. הסנקציות שבידי הרשויות המקומיות

רשות מקומית המעוניינת לבטל רישיון עסק מסוים צריכה להבהיר את כוונתה לבעל העסק. הרשות עורכת לו שימוע, שבו ניתנת לו האפשרות להשמיע את טענותיו. אם הרשות המקומית מודיעה שרישיון העסק בוטל, בעל העסק יכול להגיש ערר נגד הביטול לבית המשפט לעניינים מינהליים.

אם אחד מגורמי הרישוי, המשטרה למשל, מבקש מהרשות המקומית לבטל רישיון עסק מסוים, הרשות המקומית מוציאה התראה לבעל העסק על כוונתה לפעול בהתאם לאמור לעיל.

במקביל להליך ביטול רישיון העסק, הרשות המקומית יכולה להגיש כתב-אישום על אי-עמידה בתנאי רישיון העסק.

¹¹⁰ ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (ועדת זיילר), דצמבר 2003.

¹¹¹ ראו פרט 7.9 והמטרות המצוינות בטור ג' בתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשנ"ה-1995.

¹¹² רישיון לצמיתות תקף כל עוד לא בוטל על-ידי רשות הרישוי, ויש לעדכן אותו אם נעשה שינוי בעסק; רישיון תקופתי ניתן לתקופה מוגדרת של שנה/שלוש שנים/חמש שנים; רישיון זמני ניתן לעסק זמני או עונתי; היתר זמני ניתן לעסק עד שיקבל רישיון קבוע, ולתקופה של עד שנה. מתן ההיתר הזמני נועד לפתור את המלכוד שיוצר **חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968**, שלפיו עסק חייב ברשיון כדי להתחיל לפעול, אך אינו יכול לקבל רישיון עסק כל עוד אינו פועל. עם זאת, הדרישות לקבלת היתר זמני זהות לדרישות לקבלת רישיון עסק קבוע, ועל כן הן אינן פתרון מספק. מרכז המחקר והמידע של הכנסת, רישוי עסקים בישראל; סקירת המצב הקיים והצגת הדרכים לשיפור, כתב יניב רונן, 23 במאי 2006.

¹¹³ סעיף 1 לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000.

¹¹⁴ על בסיס דיווחי הרשויות המקומיות עצמן.

¹¹⁵ ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (ועדת זיילר), דצמבר 2003.

במקרים של סכנה לציבור או לבריאותו, ראש העיר רשאי לחתום על צו מינהלי לסגירת העסק ל-30 יום. הרשות המקומית יכולה לבקש מבית-המשפט שיורה על סגירת עסק עד הדיון בעניינו.¹¹⁶

2. הקשר בין רישוי עסקים לתכנון ובנייה

סעיף 1 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, קובע את מטרות הרישוי. המטרה השישית המצוינת בחוק היא "קיום הדינים הנוגעים לתכנון ובנייה..."¹¹⁷, כלומר, לא ניתן לקבל רישיון עסק אלא אם כן מולאו הוראות התכנון והבנייה הרלוונטיות ולאולם השמחות או גן האירועים יש היתר בנייה כחוק. לפי משרד הפנים, "אין ספק כי מטרה מספר 6 הנוגעת לחוק התכנון והבניה היא הבסיס לכל הליך של רישוי עסק".¹¹⁷

כאמור, במקרים רבים גני אירועים נבנים על אדמות חקלאיות ללא היתר בנייה ולכן פועלים ללא רישיון עסק.¹¹⁸ הסנקציה של רשות מקומית על אולמי שמחות וגני אירועים שלא התקינו מד-רעש היא לפעול לביטול רישיון העסק, אולם לא ברור איזו סנקציה יש לרשות המקומית על עסק שמלכתחילה אין ברשותו רישיון עסק.¹¹⁹

3. בעיות בתחום רישוי העסקים בישראל

דוחות מבקר המדינה שעסקו ברישוי עסקים ברשויות המקומיות הצביעו בעבר על תופעות חמורות. לפי דוח מבקר המדינה משנת 2005, ברשויות מקומיות מסוימות הליך הרישוי אינו מתנהל כסדרו. בעיה נוספת היא חוסר מידע של הרשות המקומית על עסקים הפועלים בתחומה והעדר שיתוף פעולה בין מחלקות ברשות. לדוגמה, לפי דוח המבקר, באגף לאיכות הסביבה במועצה האזורית מרום-הגליל (האגף שמופקד גם על רישוי עסקים) לא היה מידע על 22 עסקים טעוני רישוי שצוינו ברישומי מחלקת הארנונה, וכולם פעלו ללא רישיון.¹²⁰

לפי דוח האגף לביקורת הרשויות המקומיות במשרד הפנים, אין ברשויות המקומיות מנגנון אכיפה נאות של רישוי עסקים. הרשויות אינן מיישמות בצורה מגובשת ואחידה את מדיניות האכיפה ואינן משתמשות בכל האמצעים שנתונים בידיהן ובידי המדינה. כמו כן, עסקים הפועלים ללא רישיון ממשיכים לקבל מהרשות שירותים בסיסיים כמו אספקת מים וחשמל.¹²¹ אחת מהיחידות הסביבתיות אף השיבה לנו שעל-פי רוב אולמי שמחות מקבלים רישיון עסק מהרשות המקומית אף אם לא התקינו מד-רעש.

¹¹⁶ דוד כהן, ממונה רישוי עסקים, מינהל הנדסה בעיריית חיפה, שיחת טלפון, 1 ביוני 2009.

¹¹⁷ היחידה הארצית לפיקוח על הבניה במשרד הפנים, "רישוי והיתרי בניה: קשרי הגומלין שבין חוק התכנון והבניה וחוק רישוי עסקים", www.moin.gov.il, 8 בינואר 2004.

¹¹⁸ דוגמה לכך היא הרעש הנגרם מגן האירועים "אגדת דן" באזור השרון, ראו כתבה באתר האינטרנט של עיתון "הארץ": <http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=696217&contrassID=2&subContrassID=2&subContrassID=0>

¹¹⁹ רשימת גני האירועים הפועלים ללא רישיון עסק או היתר בנייה ושימוש באתר משרד הפנים: [http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/mainmenu.nsf/4DF815EA4AC4E503C2256BA6002EE732/67661352F8500672C225742D003CC0B7/\\$FILE/News.pdf](http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/mainmenu.nsf/4DF815EA4AC4E503C2256BA6002EE732/67661352F8500672C225742D003CC0B7/$FILE/News.pdf)

¹²⁰ מבקר המדינה, דוח ביקורת על הרשויות המקומיות 2005: מועצה אזורית מרום הגליל – רישוי עסקים וארנונה כללית, עמ' 645–652. בתוך: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, רישוי עסקים בישראל: סקירת המצב הקיים והצגת הדרכים לשיפורו, כתב יניב רון, 23 במאי 2006.

¹²¹ משרד הפנים, האגף לביקורת ברשויות המקומיות, דוח ביקורת מעקב, [http://www.moin.gov.il/Apps/pubwebsite/publications.nsf/All/F9BFF4F9A0A1BF86422570520034E105/\\$](http://www.moin.gov.il/Apps/pubwebsite/publications.nsf/All/F9BFF4F9A0A1BF86422570520034E105/$)

3.1 עסקים ללא רשיון עסק

כאמור, על-פי הנתונים האחרונים שבידי משרד הפנים, בשנת 2006 היו בישראל כ-121,000 עסקים הטעונים רישוי. כ-36% מהם פעלו ללא רשיון עסק תקף. ההתמקדות בעסקים טעוני רישוי בתחום שנקרא "עינוג ציבורי" – הקטגוריה של אולמי שמחות וגני אירועים – מעלה כי כ-41% מעסקי "עינוג ציבורי" בארץ פעלו ללא רשיון עסק תקף. ובפירוט לפי סוג הרשות המקומית: 44% מעסקי "עינוג ציבורי" בעריות פעלו ללא רשיון, 40% מעסקים אלו במועצות מקומיות פעלו ללא רשיון, ו-39% מעסקים אלו במועצות האזוריות פעלו ללא רשיון.¹²² נתונים אלו משקפים את כל העסקים בקטגוריית "עינוג ציבורי", ואי-אפשר ללמוד מהם במדויק על שיעור אולמי השמחות וגני האירועים שפועלים ללא רשיון.¹²³

לפי דוח ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (ועדת זיילר), מדצמבר 2003, התהליך של קבלת רשיון לעסק נמשך זמן רב. לפי ועדת זיילר, בעיריית תל-אביב – שבה נושא רישוי העסקים מנוהל טוב יחסית לרשויות מקומיות אחרות – הטיפול ביותר מ-40% מכלל הבקשות אינו מסתיים אפילו מקץ שנתיים. אחד מבכירי מהנדסי הערים אמר לחברי ועדת זיילר לעניין בטיחות מבנים שכ-90% מהעסקים פועלים ללא רשיון. על עיריית ראשון-לציון נאמר ש-60% מהעסקים בה פועלים ללא רשיון. בעלי תפקידים שונים ברשויות המקומיות הערביות סיפרו על התעלמות כמעט מלאה מחובת הצטיידות ברשיון עסק, וכן על התעלמות הרשויות המקומיות מהצורך לאכוף נושא זה. האגף לביקורת ברשויות המקומיות במשרד הפנים מסר כי במחקר שנערך בשנת 2000 נמצאו 38,329 עסקים שפעלו ללא רשיון, מתוך 111,926 עסקים החייבים ברישוי (שהם 34.2%); במחקר שנערך בשנת 2002 נמצאו 33,941 עסקים ללא רשיון מתוך 109,647 עסקים טעוני רישוי (שהם 30.9%).¹²⁴

4. רפורמה ברישוי העסקים בישראל

לשם ייעול תהליך הרישוי, הוקמה בשנת 2005, מכוח החלטת ממשלה מס' 4152, ועדה ציבורית לשיפור ולייעול תהליכי רישוי העסקים בישראל, בראשות מר קובי הבר. הוועדה הצביעה על כמה בעיות בתהליך המקשות את מתן הרשיון לעסקים חדשים ואת הפעלתם של עסקים קיימים. בין הבעיות הקיימות:

- דרישות שונות מצד נותני האישורים השונים;
- חוסר במידע למבקשים רשיון עסק;
- זמני תגובה ממושכים של נותני האישורים ושל רשויות הרישוי;
- העדר גורם מינהלי מוסמך ומוגדר שאליו אפשר להגיש ערר על תנאי רשיון העסק.

[FILE/Publications.pdf?OpenElement](#), 5 בספטמבר 2005. בתוך: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, רישוי עסקים בישראל: סקירת המצב הקיים והצגת הדרכים לשיפורו, כתב יניב רון, 23 במאי 2006.

¹²² על בסיס דיווחי הרשויות המקומיות עצמן.

¹²³ אתר האינטרנט של משרד הפנים, וכן אשר גרנר, מנהל אגף רישוי עסקים ואתרי רחצה במשרד הפנים, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.

¹²⁴ דוח ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (ועדת זיילר), דצמבר 2003.

ב-25 בפברואר 2007 אושרו, בהחלטת ממשלה מס' 1264, מסקנות הוועדה הציבורית בראשות מר קובי הבר. בעקבות החלטת הממשלה הוקם צוות בין-משרדי לקידום המלצות הוועדה ולגיבוש תיקוני חקיקה נדרשים. במסגרת התוכנית הכלכלית לשנת 2009, נקבע בהחלטת ממשלה מס' 4000 מיום 24 באוגוסט 2008, כי יש ליישם באמצעות חקיקה חלק מהמלצות הוועדה הציבורית בראשות מר קובי הבר, בעיקר לעניין יצירת "מפרט אחיד" לדרישות גורמי הרישוי, הגברת השקיפות והנגישות של תהליך הרישוי ויצירת מסלול מקוצר לקבלת רשיון עסק בעבור עסקים חדשים שאין בהם סיכון לציבור.¹²⁵

בהצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, יוחד פרק ב' לרפורמה המוצעת ברישוי עסקים. פרק זה פוצל על-ידי ועדת הכנסת והוא נדון במסלול רגיל של חקיקה ולא במסגרת חוק ההסדרים. ועדת הפנים והגנת הסביבה קיימה ישיבות אחדות בעניין הצעת החוק שפוצלה והוסיפה לה תיקונים. כיום מונחת על שולחן הוועדה הצעת החוק האמורה בעניין הרפורמה בנושא רישוי העסקים בישראל בתוספת התיקונים שהוועדה הציעה. אם הוועדה תאשר את הצעת החוק, היא תעבור לקריאה שנייה ושלישית במליאה.

¹²⁵ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, תיקון חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, במסגרת הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010, כתבה פלורה קוך-דבדוביץ, 24 ביוני 2009.

נספח מס' 4 – צילומים של מכשיר הגבלת עוצמת הרעש באולמי שמחות¹²⁶

להלן צילום מד-רעש מסוג StopNoise3030¹²⁷ ונורה מהבהבת. אמצעים אלו היו סמוכים לעמדת התקליטן:

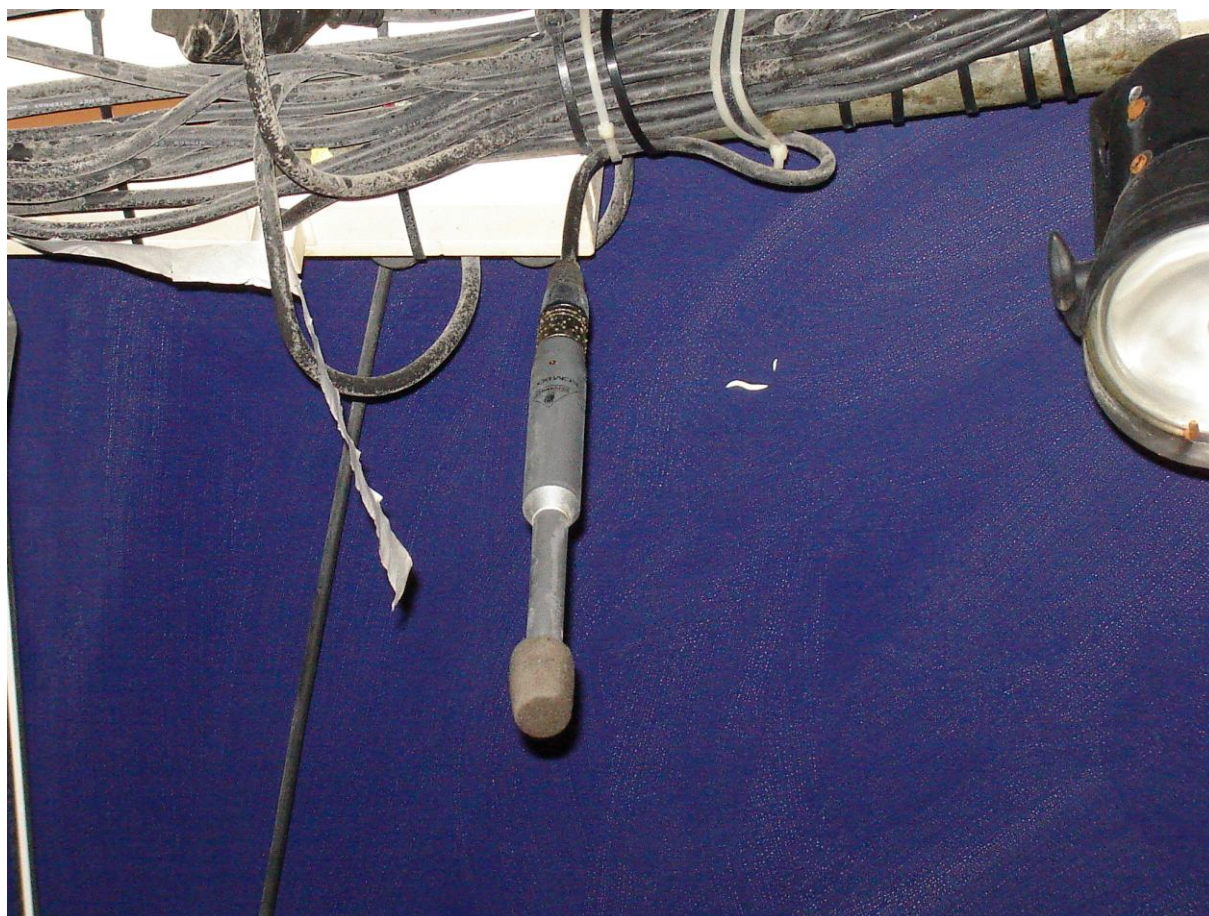

¹²⁶ הצילומים בנספח זה צולמו על-ידי אורי טל, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 1 ביוני 2009.

¹²⁷ יש סוגים נוספים של מד-רעש, למשל "מגהלייט" ו-LAEQ85DB.

להלן צילום מיקרופון שבאמצעותו נמדדת העוצמה במד-הרעש. מיקרופון זה היה תלוי סמוך לרחבת הריקודים:

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

להלן צילום שלט התואם את הנדרש בתקנות, שהיה קבוע בקיר סמוך לעמדת התקליטן באולם שמחות :

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מקורות

חקיקה

- חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961.
- חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
- צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשנ"ה-1995.
- תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.
- תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000.
- שאילתא מס' 166 לשר להגנת הסביבה, הוגשה על-ידי חה"כ אורית נוקד, 21 ביוני 2006.
- שאילתא מס' 1844 לשרה לאיכות הסביבה, הוגשה על-ידי חה"כ איתן כבל, 14 ביולי 2004.
- שאילתא מס' 3 לשר להגנת הסביבה, הוגשה על-ידי חה"כ חיים אורון, 23 במרס 2009.
- הצעת חוק איסור רעש באולמות, התש"ס-2000 (פ/1245), של חה"כ יובל שטייניץ ואחרים, הונחה על שולחן הכנסת ב-17 בינואר 2000.
- חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 18), התשס"ב-2001.
- הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון – מתן רשיון או היתר זמני), התשס"ז-2006 (פ/1701/17), של חה"כ גאלב מג'אדלה.

מסמכים, פרוטוקולים ואתרי אינטרנט

- אתר האינטרנט של משרד הפנים, www.moin.gov.il.
- "גני אירועים הפועלים ללא רשיון עסק / היתר בניה ושימוש", באתר האינטרנט של משרד הפנים, www.moin.gov.il, מעודכן ל-15 במרס 2009.
- אתר האינטרנט www.d.co.il ובדיקה במאגרי המחשב של חברת "דפי-זהב".
- אתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, www.sviva.gov.il.
- "דברי הכנסת", הכנסת ה-15, מושב שני, חוב' ל"א, עמ' 8545 (ישיבה מס' 116, מיום 7 ביוני 2000).
- "דברי הכנסת", הכנסת ה-15, מושב רביעי, חוב' ח', עמ' 1,602 (ישיבה מס' 255, מיום 4 בדצמבר 2001).
- "דברי הכנסת", הכנסת ה-15, מושב רביעי, חוב' י"ט, עמ' 4,416 (ישיבה מס' 287, מיום 19 בפברואר 2002).

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

- היחידה הארצית לפיקוח על הבנייה במשרד הפנים, "רישוי והיתרי בניה : קשרי הגומלין שבין חוק התכנון והבניה וחוק רישוי עסקים", באתר האינטרנט של משרד הפנים www.moin.gov.il, 8 בינואר 2004.
- המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, מחקר בנושא רישוי עסקים, מאי 2007, עמ' 200–201.
- ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים ציבור (ועדת זיילר), דצמבר 2003.
- מבקר המדינה, דוח ביקורת על הרשויות המקומיות 2005 : מועצה אזורית מרום הגליל – רישוי עסקים וארנונה כללית, עמ' 645–652.
- מרכז המחקר והמידע של הכנסת, רישוי עסקים בישראל ; סקירת המצב הקיים והצגת הדרכים לשיפורו, כתב יניב רונן, 23 במאי 2006.
- מרכז המחקר והמידע של הכנסת, תיקון חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 במסגרת הצעת חוק ההסדרים במשק המדינה – טיוטה, כתבה פלורה קוך-דבידוביץ, מרס 2009.
- משרד הפנים, האגף לביקורת ברשויות המקומיות, דוח ביקורת מעקב,
[http://www.moin.gov.il/Apps/pubwebsite/publications.nsf/All/F9BFF4F9A0A1BF86422570520034E105/\\$FILE/Publications.pdf?OpenElement](http://www.moin.gov.il/Apps/pubwebsite/publications.nsf/All/F9BFF4F9A0A1BF86422570520034E105/$FILE/Publications.pdf?OpenElement), 5 בספטמבר 2005.
- פרוטוקול מס' 212 משיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה, 20 בפברואר 2001.
- פרוטוקול מס' 280 משיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה, 9 ביולי 2001.
- פרוטוקול מס' 343 משיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה, 24 בדצמבר 2001.
- פרוטוקול מס' 373 משיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה, 22 בינואר 2002.
- רינת צפריר, "בפרדס ליד הרמקול", הארץ, באתר האינטרנט
<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=696217&contrassID=2&subContrassID=2&sbSubContrassID=0>
- רשימת גני האירועים הפועלים ללא רשיון עסק או היתר בנייה ושימוש, באתר האינטרנט של משרד הפנים :
[http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/mainmenu.nsf/4DF815EA4AC4E503C2256BA6002EE732/67661352F8500672C225742D003CC0B7/\\$FILE/News.pdf](http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/mainmenu.nsf/4DF815EA4AC4E503C2256BA6002EE732/67661352F8500672C225742D003CC0B7/$FILE/News.pdf)

שיחות, פגישות ומכתבים

- אבו-פארס סמיר, מנהל יחידה סביבתית אזורית הר-הכרמל.
- אברהמי-גובר איילה, יחידה סביבתית אזורית נגב מזרחי.
- אגמון עדינה, מרכזת מניעת רעש וקרינה, מחוז צפון במשרד להגנת הסביבה.
- אולנדר יהודה, מנהל יחידה אזורית לאיכות הסביבה רעננה.
- איגוד ערים לאיכות הסביבה גליל מערבי.

הכנסת

- איגוד ערים לאיכות הסביבה יהודה.
- איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון.
- אלדר עדי, יו"ר מרכז השלטון המקומי, מכתב לראשי הרשויות המקומיות, 8 באוגוסט 2007.
- אנגל גלית, עוזרת למנכ"ל עיריית רחובות.
- אקרמן הילה, יחידה סביבתית אזורית רמת-נגב.
- בייזרוב דיאנה, מרכזת מניעת רעש, מחוז מרכז של המשרד להגנת הסביבה.
- בלסנהיים משה, מנהל הרשות לאיכות סביבה בעיריית תל-אביב-יפו.
- בן-דוד יצחק, סמנכ"ל אכיפה במשרד להגנת הסביבה.
- בן-דוד פנינה, יועצת כלכלית להתאחדות המלונות בישראל.
- בן-ישי משה, יו"ר איגוד תקליטני ישראל.
- ברכה ראובן, מרכז נושאי הרעש, המחלקה לאיכות הסביבה, מינהל תכנון בעיריית ירושלים.
- גדבאן סלמאן, מנהל יחידה סביבתית אזורית פסגות הגליל – פקיעין.
- גוטמן מיכאל, רכז מניעת רעש, מחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה.
- גל מלכה, מנהלת אגף רישוי עסקים בעיריית באר-שבע.
- גלברג סטיליאן, ראש אגף קרינה ורעש במשרד להגנת הסביבה, מכתבים שיחות טלפון.
- גרנוב שלומי, מנהל יחידה סביבתית גלבע-בית-שאן.
- גרנר אשר, מנהל אגף רישוי עסקים ואתרי רחצה במשרד הפנים.
- דונסקי אורית, יחידה סביבתית אזורית ערבה תיכונה.
- דרעי אורן, מנהל יחידה סביבתית בית-שאן.
- הגריס הנאדי, איגוד ערים לאיכות הסביבה אגן בית נטופה.
- הרצמן חנה, מנכ"ל עיריית חולון.
- יוספי שלום, מנהל יחידה סביבתית עירונית בת-ים.
- יחידה אזורית לאיכות הסביבה שורק.
- יחידה סביבתית אזורית הרי נצרת.
- יסינובסקי שחר, מנהל יחידה סביבתית אזורית נגב מערבי.
- כהן דוד, ממונה רישוי עסקים, מינהל הנדסה בעיריית חיפה.
- כהן יהודה, מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות וגני אירועים, מכתבים, שיחות טלפון ופגישה.
- כץ צחי, מנהל אגף רישוי ופיקוח בעיריית ירושלים.
- לוי קרן, רכזת חינוך סביבתית, היחידה לאיכות הסביבה בעיריית באר-שבע.

- לרדו ציון, רכז תעשיות ורישוי עסקים, יחידה סביבתית אזורית לאיכות הסביבה אילת – חבל אילות.
- מאיר יצחק (איציה), מנכ"ל איגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון ויו"ר פורום היחידות הסביבתיות ואיגודי הערים לאיכות סביבה, מכתבים ושיחות טלפון.
- משמוש קובי, מנהל תחום מחקר וסטטיסטיקה בהנהלת בתי-המשפט.
- סטריק חנה, מרכזת מניעת רעש, מחוז תל-אביב של המשרד להגנת הסביבה.
- סעדה זיוה, מרכזת רעש, מחוז ירושלים במשרד להגנת הסביבה.
- צידוני אוה, רכזת מניעת רעש, איגוד ערים אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה.
- רוגינסקי מרגרטה, סגנית ראש האגף למניעת רעש וקרינה במשרד להגנת הסביבה, מכתבים ושיחות טלפון.
- רודסקי וסילי, איגוד ערים לאיכות סביבה שומרון.
- רוזן ענת, מנכ"ל איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד-חבל יבנה.
- שטיין אהוד, מנהל האגף לאיכות הסביבה בעיריית פתח-תקווה.
- שייח' יוסף מוראד, יחידה סביבתית אזורית טייבה-זמר.
- שרם שמואל, רכז מניעת רעש, איגוד ערים לאיכות הסביבה דרום יהודה.
- שטיינברג מיכל, השירות המשפטי בעיריית חיפה.

